

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (stradă Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani

Cuvântarea

prin care prepositul I. M. Moldovan, președintele „Asociațiunii” a deschis adunarea dela Mehădia a „Asociațiunii”.

Onorată adunare generală!

Înainte de toate mă simțesc dator a împărtăși salutare frățescă Românilor din acest ținut și a le mulțumi: pentru că însuflețiți de scopurile ce urmărim, ne-au adus în regiunea aceasta, pe cât de frumoasă, pe atât de însemnată în istoria națiunii noastre.

Pentru că, ce Român va pune piciorul său pe pământul sacru al acestui ținut, fără să-și aducă aminte, că străbunii noștri când au purtat peste Dunăre aculele lor victorioase, pe aici au făcut primele cuceriri. De pe aici au trecut munții, acel zid de apărare, acea grandioasă cetate, ce făcea să crească virtutea sâlbatică a dușmanilor, de cari pe atunci tremurau toate popoarele din jur. Pe aici, chiar și în loc, se află deosebite monumente din epoca descălcării și a înrădăcinării neamului nostru în această țară așa depărtată de sinul călduros al mamei noastre, — ear' în apropiere se află unul grandios, pe care în 18 seculi nu l-au putut învinge și dărâma nici valurile Dunării, nici tempestățile aerului, și chiar nici răutatea omenească, ce întru turburarea sa sfarmă și cutropește mai cumplit decât puterile naturii brute.

Deci, fie salutați cu iubire și mulțumire frații din acest ținut, cari invitându-ne în mijlocul lor, ne deteră ocaziune de a ne reimprospeta suvenirii

atât de dulci și a ne încălzi prin focul sacru al lor!

Onorată adunare generală!

Este fumos și măreț scopul ce urmărește societatea noastră: pentru că ea tinde a deștepta și a desvolta în poporul nostru iubirea de neam, iubirea de limbă și cultura noastră, — este a face, ca toți fiii națiunii noastre, așezați în regiunile răsăritene ale Ungariei — fără nici o căutare la numirile locale de Hățegani, Ardeleni, Maramureșeni, Ungureni, Bănățeni, — bucuroși să recunoască domnia legăturii comune care o formează limba noastră dulce și datinile erezite dela străbuni, — este a face, ca toți fiii neamului nostru să împreune forțele lor cele mai bune spre a cultiva întru sine înșiși și întru toți ai noștri aceste odoare prețioase și spre a le apăra ca lumina ochiului.

Nisuind a împlini această misiune, „Asociațiunea” noastră, spre sărbarea adunării sale generale, descăleacă acum într-o regiune, acum într'alta; poartă lumina sa mică în acest secol al luminilor mari, pentru că o-l puțin — din apropiere se poate fi văzută și apreciată de cei interesați de-adreptul în cauză, și acestora să le deie impuls de a lucra pentru realizarea scopului dorit. Poartă o lumină mică, ce văzându-o cei-ce stau afară de cercurile strînse ale noastre, pe cari însă una din legăturile de ordine mai înaltă așa de strâns îi împreună cu noi, să cunoască și scopul nostru aflător în armonie deplină cu binele comun, și puritatea mijloacelor de cari ne folosim.

Prin activitate stăruitoare, onorată adunare generală, în acești aproape 40

de ani am ajuns acolo, că puține colțuri locuite de Români se află în largul Ungariei, de cari nu s'a apropiat această instituție binefăcătoare a noastră — și mai puține încă — putea-re-am zice nici unul, fie cât de retras, — în care să nu se simtă rodirile mișcării produse de ea.

Bărbați însuflețiți pentru înaintarea culturii noastre, cu zel vrednic de toată lauda au îmbrățișat această cauză sfântă a poporului român. Și eată, acum vedem înființate la 50 despărțăminte, cari ca tot atâtea arterii duc și multiplică mișcarea noastră culturală. Este de dorit însă, că centre de aceste să fie înzecit mai multe, pentru-ca ele să fie mai accesibile și aflându-se în apropiere să poată desvolta activitate mai frumoasă. Chiar pentru aceea, stăruința noastră trebuie să fie îndreptată spre formarea lor, pe unde lipsesc, și înmulțirea lor pe unde s'au format deja, până vom ajunge acolo, ca organismul nostru să se întindă și să se ramifice și prin cele mai ascunse și mai depărtate cătune locuite de Români, și pe tot locul să opereze lățirea culturii noastre naționale. Numai așa vom fi în stare a susține și apăra aceea-ce ne este atât de scump: individualitatea noastră națională.

Ca mijloc foarte folositor au despărțămintele noastre, între altele multe, bibliotecile ambulante, spre a căror recomandare nu putem avea cuvinte de ajuns. Prin ele se subministrează poporului lectură sănătoasă, morală și scutită de veninul principiilor ce tind a surpa bazele societății civile și ale religiunii. Este mare puterea acestor bi-

FOITA.

Dacă vrea Dumnezeu...

— Sucește draga lelii mai indesate țevile, — uite ce infânate's, vèzt'ai tot lunecă firele și se încălesc și nici că încap bine în suveică. — Uite arză-l focu fir, să-l arză, earăși s'a rupt, i-a leagă-l fata mea, leagă-l. Ți-l dau eu prin ițe. Sloboade atâtăiu sulu. Destul una. Așa vezi. Ține fata lelii, ține capătul ăsta și vèzt'ai, adaugă-l, că nu ajunge, cântul. — Vezi, graba se întâlnește cu zăbava.

— Ce grabă, lele Saftă?

P'ai, vorba vine așa, dar' maș grabă că nu știe omul înainte, vèzt'ai, poate-că ne-om ospăta azi-mâne și, vèzt'ai, fi mult lucru încă, cu cusutul, cu dusul la vâpsitoare.

— I'an auzi, ospătare? Mă, că răi sînt oamenii. Dacă țese cineva lepedee de lână, doar nu-s îndată de măritat, — zise Ileana roșindu-se.

— P'ai eacă așa, am auzit vorbindu-se, vèzt'ai, la cumetra Todosie. Mama lui Ionuț. Știi, mii cumetră, mi-o botezat pe Pavel. — Lor le-ar sta gândul cât de curând, dar' vèzt'ai, omul îi om, ce să zici, lăcomesc și ei la bani. Le-ar trebui și bani, făgăduială, vèzt'ai. — Încolo zău n'am ce zice, is oameni de omenie și cu treabă, dar' vèzt'ai, s'ot fript odată. Ilie al lor a adus pe, Măriuca asta fără leac de zestre și nici nu-i colea ceva, vèzt'ai, barem să fie femeie zdravănă. Cum îi vorba nici nu-i cap de 'nvêlitoare, nice trup de 'ncin-gătoare.

— Așa îi trebuie lui Ilie, că hăi la multe fete le-a sucit capul, până la urmă s'a fript. — Ii bine, lasă să fie învățătură. Le-a trebuit la bătrâni noră din alt sat.

— Auzi fata mami, — zise lelea Mărina, mama Ilenii, intrând cu un braț de găteje uscate și punându-le sub vatră — du-te la moară și spune-i să macine la noapte, că începem la plug și nu avem făină de copt decât odată și nu putem sta cu lucrul în loc.

— Zice că nu umblă, numai o roată, celelalte două, vèzt'ai, stau, acuma taie

petrile, zise mestecându-se în vorbă dela răsboiu lelea Safta.

— Spune-i, draga mami, că după peatră tăiată să nu ne macine. Nu se face pânea bună și ne judecă oamenii dela lucru.

Ileana își leagă cătrința mai strîns, își potrivește în oglinda de pe perete năframa, se mai trece cu privirea odată și ese.

— Bine că a eșt fata, aveam să-ți spun ceva, lele Saftă, — zise lelea Mărina, ștergându-se cu colțul șorțului peste gură. — Să-i spui Todosii, că să-și iee fecioru-so gândul dela fata mea, acuma nu o mai dau nici să vie cu patru cai după ea. 'Mi-o spus azi Floarea, știi, aia de lângă popa, că Ilie își bate gura, că cu Ileana mea le trebuie bani, că asta că ceea. P'ai, fata mea nu-i ca Măriuca lor, pe care a luat-o goală ca napul? Ba — să nu zic una rea, doamne apără — să-și puie pofta 'n cuiu. — Nu zic, feciorul Ionuț îi copil de treabă, dar' nu ăilalți, cei din casă, Ilie, Măriuca, — na, nu vreau să'mi fac păcate, dar' oamenii aceia nu-mi plac. Apoi Stefanu meu nu dă bani, — nu dă și pace. Zice —

blioteci, pentru-că prin ele poporul nostru, gratuit sau pe un preț bagatel, devine în pozițiune de a gusta lectură variată și a desvolta în direcțiune bună simțmintele ascunse în pieptul seu. Succesul acestei lecturi, dacă este bine aleasă, e foarte sigur și desăvârșit; pentru-că ea nu are de a lupta cu alt dușman decât cu negura ce întunecă mințea și inima. Se învinge dușmanul acesta, — simțmintele bune cresc și se întăresc.

Prin cărți de felul acesta, dacă e bine controlată, se ajută foarte mult formarea caracterelor tari între cele bune, pe cari nici lipsa extremă, nici prisosurile îmbuibate sē nu le poată abate dela calea virtuții și a moralității.

Sē lucrăm cu toții, fiecare după cele mai bune puteri ale sale, ca »Asociațiunea« noastră sē crească și sē înflorească!

Cu aceasta declar adunarea generală deschisă.

„Adunarea Asociațiunii“

— la Mehadia.

Cum am spus, Duminecă și Luni s'a ținut la Băile-Herculane marea adunare a »Asociațiunii«, luând parte, după-cum ni-s'a scris, la ședințe și la sērbări, peste 1000 de oameni, domni și țărani din împrejurime și din toate părțile locuite de Români.

Inainte de ședință.

Duminecă, la orele 9, a avut loc într'unul din saloanele hotelului »Elisabeta« bineventarea comitetului central din partea delegației despărțământului Caransebeș al »Asociațiunii«. A vorbit în numele delegației dl adv. Ioan Popovici, salutând în cuvinte însuflețite și naționale comitetul central. A răspuns cu același avēnt venerabilul președinte Moldovan, dd. protopopi Mih. Popovici și Andrei Ghidiu și preotul V. Popovici din Pecenicica.

După actul bineventării comitetului, un serviciu (slujbă) dzeesc s'a servit în biserica gr.-or. română din loc. Cântările le-a executat corul local.

și bine zice, — că cine ia fata sē o iee din dragoste, nu pentru bani. — Doar' arșă-'s și friptă-'s draga mea, de ginerii cari vreau banii, nu fata. Ce rău trăiește Dochita mea sēraca cu bărbatu-so, macar că a fost o fată ca o floare, — da de giaba, el a luat-o pentru zestre, nu din dragoste. Lui 'i-a fost dragă Susana lui Tomuță, și pace. — Mai ști-o focu și dragostea și tineretul de acuma. Zēu, că s'a stricat lumea, nu-'i ca pe vremea noastră.

— Nănașă — lelea Safta îi zice lelii Mărina nănașă, căci părinții lelii Mărina au botezat-o — dă-'mi firul ăla încoace, — pe aici, vēz't-ai, printre ițe, — pune-'l între degete, — așa vezi. Știi n'aiba lăna asta tot mereu se rupe. — Da, vēz't-ai, sē nu-'i uii vorba. S'a stricat lumea, draga mea, — stricat. — Nu te gândi rău nănașă, că vēz't-ai, Ionuț îi fecior cuminte, nu seamănă cu Ilie, pare că nu-'s frați.

Și zēu că îi drag de fată, — păi dă-'i focului bani — de ce sē nu-'i vezi copții, vēz't-ai, fericiți — doar' nu mai aveți o sută de fete, numai pe ea, Mihăilă și-a vedea el de rinduială, îi fecior.

A fost de față la serviciu comitetul central al »Asociațiunii«, numeroși delegați, dame, domnișoare și țărani mulți.

ȘEDINȚA I.

Ședințele s'au ținut în sala teatrului, care era ticsită de lume. La 11 ciasuri presidentul I. M. Moldovan a deschis ședința prin cuvântarea, ce o dăm în fruntea foii.

Cuvântările.

Frumoasa cuvântare de deschidere a fost primită cu vii aplaudări. Ea este plină de învățături, îndemnându-ne a sprijini »Asociațiunea«, a întemeia noue despărțăminte și biblioteci populare, cari toate înaintează cultura poporului și duc lumină în mijlocul lui. De aceea am dat-o la loc de frunte, de oare-ce învățăturile din ea sânt vrednice de luat aminte.

La vorbirea aceasta a răspuns dl protopop al Caransebeșului, Andrei Ghidiu, arătând însemnătatea »Asociațiunii« și salutând-o.

Tot asemenea e salutată »Asociațiunea« de însoțirea-soră »Societatea pentru fond de teatru« prin trimisul ei dl Vulcan și din partea »Reuniunii învățătorilor români gr.-or. din diecesa Caransebeș« prin harnicul învățător G. Joandrea din Lugoj. Vorbirile însușite sânt primite cu aplause. Se trece apoi la lucrări.

Lucrările.

În ședința primă nu se iau hotăriri, de obicei, ci se pregătesc numai lucrurile pentru a doua zi. Astfel și acum, după cetirea raportului general al lucrărilor de peste an se trece la alegerea comisiilor pentru: esaminarea raportului general, pentru rațiociniile pe anul 1899 și pentru proiectul de budget pe 1901, pentru studiarea proiectului secțiilor literare și pentru înscrierea de membri noi.

Se fac apoi mai multe propuneri, cu deosebire pentru ajutorarea școalelor și pentru înființarea de biblioteci populare, cari se dau comisiilor alese, ca sē-'și deee părerea asupra lor mâne-zi.

Se mai fac următoarele înștiințări: Din partea biuroului se dă cetire unei scrisori a dlui Patriciu Barbu, care spre amintirea răposatei d-sale soții declară că donează »Asociațiunii« pentru »Casa națională« suma de 2000 coroane. Între aplause vii adunarea votează mulțămintă protocolară generosului donator. Se votează mulțămintă și dlui avocat Dr. Teșle din Timișoara, care donează 60 coroane pentru »Casa națională«.

— Stefan nu dă bani, și-'i gata.

— Nu, nu, nu dau, — zice badea Stefan intrând — am destul cu un giner e fără căpătăiu. — Își puse apoi pălăria pe colțul laviții și se puse după masă, răzēmându-se cu coatele de ea. — Până trăesc nu dau bani, dacă mor, lor le rămâne tot, știu că nu le duc în pământ.

— Vai de mine, sē 'nsară, vine acuz ciurda de porci — zise lelea Safta dela rēșboiu — mē duc, dragii mei, mē duc, vēz't-ai, sē-'mi vēd de purcel și de una alta. A veni, vēz't-ai, și Vasilica dela lucru și trebuie sē fac cina. — Fă bine nănașă dă-'mi o oală de făină de mă-măligă.

— Hai cu mine în tindă. — zise lelea Mărină — Ține oala, — îi cernută făina, Saftă. Trimite un copil cu o oală după lapte; de îndată ce vin vacile le mulgem.

— Mulțumim nănașă, Dumnezeu te ție. — Sē facă Ileana numai țevi, că viu vēz't-ai, dimineață cum s'a vedea la țesut. Noapte bună. — Uite, ardă-te focul cap, 'mi-am uitat năframa cea galbină pe dunga rēșboiului, — da lasă-o,

Deasemenea se votează mulțămintă dlui Görög din Orșova, care declară prin o scrisoare, că donează »Casei naționale« mai multe obiecte prețioase din timpuri străvechi.

Președintele anunță că dl Atanasiu Cimponeriu din Budapesta, regretând a nu putē veni la adunare, scrie comitetului că se înscrie membru fondator al »Asociațiunii«.

Dl Dr. Aurel Novac, avocat în Biserica-albă, deasemenea se anunță în scris ca membru pe vieață al »Asociațiunii«.

După aceste ședința se încheie.

Sedință literară.

Duminecă după prânz s'a ținut ședință literară, în care a vorbit foarte frumos dl Dr. Vuia despre trecutul Băilor-Herculane și dl inv. Iuliu Vuia »despre vieața protopopului Tomici«. Disertanții au fost viu aplaudați.

Tot Duminecă s'a ținut o petrecere populară și seara un concert, la care s'a produs minunat corul lui Vidu din Lugoj.

ȘEDINȚA II.

Luni s'a ținut ședința a doua, în care s'au luat hotăriri însemnate.

Între altele amintim, că s'au votat secțiile (comisiile) literare și s'au ales membri și s'a votat ajutorul câtorva școale populare. Adunarea viitoare se va ținē la Lipova.

După ședință s'a dat un banchet, unde s'au rostit frumoase toaste și s'au făcut manifestații naționale.

Astfel a decurs, pe scurt descrisă, marea adunare dela Băile-Herculane, despre care vom mai avea prilej a vorbi.

Din Austria.

Pe când în China lucrurile s'au mai liniștit, ear' rēșboiul Englezilor cu Burii este pe sfirșite, lucruri de însemnătate se petrec în apropiere de noi, în Austria, apoi în Bulgaria și România, cari trebuie sē le petrecem cu luare aminte.

În Austria e mare fērbere între popoare din pricina drepturilor, ce își cer fiecare. În parlamentul din Viena deputații de acum nu pot sē ajungă la nici o înțelegere, și astfel ministerul, cu învoirea împăratului a hotărīt a în-

nu mē întore că aud porcii venind Noapte bună.

— Noapte bună, fină Saftă.

În orașelul din apropiere era țirg de țeară.

Bētrānul Stefan și-a pus pe car vre-o opt saci de grāu de sēmēnță și a plecat la țirg. Ileana, ca fetele, cum sē nu meargă la țirg. S'a gătit ca de sērbătoare și s'a dus și ea cu bētrānul. La drept vorbind, nu-'i era ei atāta de țirg, cât și-a dat întâlnire acolo cu Ionuț — în sat nu mai cuteza sē vorbească mult cu el, de gura bētrānilor, eacă o vorbă, douē, în trecere. Și aveau multe de spus unul altuia.

Carul 'i-a băgat bētrānul la niște cunoscuți în curte. Până-când a umblat bētrānul sē cumpere una-alta de prin țirg, Ileana și Ionuț își spuneau durerile.

S'au pus pe ruda carului unul lângă altul. Ileana îmbuca câte-odată din o turtă ce 'i-a adus-o Ionuț, și udată de lacrimi o mânca.

chide dieta de acum și a face noue alegeri.

Eată ce se scrie în privința aceasta din Viena :

Consiliul de miniștri, ținut Vineri la Viena, a avut o durată de patru ceasuri. În el s'a luat hotărâre, cu majoritate de voturi, ca *parlamentul austriac să fie dizolvat*. Contra dizolvării a fost numai ministrul polon, Dr. *Pientak*, din motive bine cunoscute. Se știe, că alegerile din *Galizia* au fost în rândul trecut cele mai scandaloase, în jurul cărora s'au comis cele mai multe și mai mari atrocități, urmate și de vărsări de sânge; și de aceea Polonii se îngrozesc de nouele alegeri, cari probabil tot așa vor decurge, ca cele din trecut.

Prim-ministrul austriac *Körber* a comunicat imediat Monarhului hotărârea luată în consiliul de miniștri, cu ocaziunea audienței ce i-s'a acordat Vineri la orele două d. a. și care a ținut o oră întreagă. Monarhul a *aprobat hotărârea și i-a dat sancționare*.

După amezai s'a ținut de nou consiliu de miniștri, pentru formularea *patentei împărătești*, referitoare la dizolvare și la ordonarea alegerilor noue. Monarhul a subscris încă Vineri *patenta*, ear' foaia oficială a publicat-o în numărul de Sâmbătă, după-cum urmează :

„Noi Francisc Iosif I., din mila lui Dumnezeu Împărat al Austriei, Rege apostolic al Ungariei etc. etc. dăm de știre, că

Art. I. Casa deputaților din reichsrath este dizolvată.

Art. II. Nouele alegeri generale pentru casa deputaților sunt a se escrie și a se efectua.

Dat în capitala și reședința noastră Viena, la 7 Septembrie 1900, anul Domniei noastre 52.

Francisc Iosif m. p.

România și Bulgaria.

Vrajbă, iscată între România și Bulgaria, e tot în toiul ei. Știri peste știri vin, cari ne arată că lucrurile se tot înăspresc, din pricină că Bulgaria, nu vrea să recunoască, că e vinovată.

Știrile pe cari ni-le aduc ziarurile din România sunt foarte alarmante. Bulgaria, în loc să se pocăiască și să-și ispășească păcatele din trecut, începe să facă pe grozavul. Adună trupe la graniță.

— Așa să facem Ileană, altă mântuire nu știu, măcar mi-am bătut capul destul.

— Cum îi socoti că a fi mai bine, că Doamne, greu trăesc așa.

— Dar' să nu-ți pară rău la urmă. Gândește-te bine. Domnul Pătruț mă cheamă îi drept birău, putem merge acolo, apoi măcar să nu-ți dee nimic. Vom trăi noi, ne-ajuta Dumnezeu. Dar' și tatăl-tău a fost om sărac și vezi cu străduiala unde a ajuns. A fi cam greu, mai cu seamă la început, — d'apoi dragostea noastră și încrederea în Dumnezeu a învinge greutățile. Ce zici Ileană? Mă ai tu drag așa, ca să poți trăi și în sărăcie cu mine. — Tu ești fată cam desmerdată de acasă.

— Și pe un vîrf de munte merg cu tine, Ionuț.

— Așa să ne ajute Dumnezeu, cum ni inima. Dă mâna Ileana. — Așa. Tocmeala o am făcut, dă-mi inelul acela mie și eacă aci veriga asta.

Era într-o Joi. Era sârbătoare. După vecernie bătrânul Stefan era prin

Așa ni-se spune, că în zilele din urmă o mișcare neobișnuită s'a observat pe frontiera dobrogeană. Zilnic sosesc regimente echipate ca pentru războiu. Printre aceste trupe se află și 2—3 regimente de geniu precum și o mulțime de cară cu munițiuni.

Se svonește că ar fi sosit și un transport de dinamită.

Bulgarii sînt decși, se zice, să deo o lovitură pe neașteptate.

Toți oficerii de rezervă din armata bulgară, atât cei din principat cât și cei de prin Paris, Geneva și alte orașe ale străinătății, au primit ordine de chemare, prin cari sînt invitați a se prezenta *în cel mai scurt timp* la corpurile din cari fac parte și totodată sînt rugați a păstra cea mai mare tăcere.

În vederea acestui fapt ministrul român de externe a dat o telegramă dlui *Mișu* reprezentantului țării la *Sofia*, prin care-i face cunoscut, ca să-și prezente scrisorile sale de încredințare și să vie în țeară. Protecția supușilor români va fi încredințată ministrului Austriei.

De altă parte, prin cercurile diplomatice se dă ca sigură știrea, că în cas dacă agitația va continua în Bulgaria, în așa chip, încât va amenința să turbure liniștea în Balcani, România, în urma unei înțelegeri între marile puteri, *are mandat de a interveni în Bulgaria pentru stabilirea ordinii*.

Di Marghiloman, ministru de externe al României, când a fost la Constantinopol a tratat acest lucru cu guvernul M. S. Sultanului, care a și consimțit la executarea acestui mandat.

Duminecă, circula prin capitala României șvoul alarmant, că Bulgaria ar fi și început ostilitățile. Se vorbea că o telegramă oficială venită din Zimnicea anunță că de pe țărîm bulgar s'au tras două focuri de tun asupra Zimnicei. Panica e mare în Zimnicea. Mai circula de asemenea știrea, că și în Dobrogea s'ar fi întemplat ciocniri la graniță între cete de năvălitori bulgari și posturile armatei române. Firește, știrile au să fie încă confirmate și de aceea le înregistrăm cu rezervă.

Tot cu convenitele rezerve dăm și știrea senzațională, trimisă din Ostrov gazetelor din București, în care li-se face

curte, se mai uita la una alta. Lelea Mărină își aduna lemne de foc, se apropie vremea cinii. Ileana își făcea lucru pela șopronul galișelor.

Așa numai ca din întâmplare, că o trecut pe la poartă, intră popa în curte la badea Stefan.

— Bună seara bade Stefane. ei, ce mai faci, cum îți merge?

— Mulțam Dumitale domnule părinte, eacă ca bătrânii, facem cât putem.

— Ai gătat cu aratul, cu sămănațul de primăveri?

— Am gătat, mulțămim lui D-zeu. Ne umblă veac tare bun. Ploaia de azi noapte a fost chiar dar dela Dumnezeu, peste o săptămână tot câmpul îi inverzit de sămănațuri.

— Apoi în altele? — Uite, lelea Mărină, — bună seara.

— Sărut mâna domnule părinte, ce vînt te aduce pe la noi?

— Eacă, am venit eu, că dumnea-voastră nu prea veniți pe la noi. — Da unde-i Ileana?

cunoscut că zilele acestea au debarcat în mod succesiv dela Varna 70 oficeri ruși cu destinație de a intra în armata bulgară.

Ori-cât de esagerate să fie știrile acestea, ele arată un lucru: că conflictul româno-bulgar nu e pe cale de a pute fi aplanat, și că în ori-care moment se poate aștepta desfășurarea de evenimente grave în Balcani.

Vom vedea.

SCRISORI.

Teatru de diletanți în Zlatna.

Munții-Apuseni în August 1900.

În ziua de Sf. Mărie s'a dat de cătră tinerimea română o producțiune teatrală, care a avut o reușită destul de bună. Programa, după-cum s'a publicat și în iubita *„Foaia Poporului”* — avea în frunte poezia *„La oglindă”* de George Coșbuc.

Declamarea acestei poezii a luat-o asuprași tinera și drăgălașa d-șoară *Neti Cristea*, și s'a achitat atât de bine de aceasta sarcină, încât publicul în fine nu mai înceta cu aplausele șgomotoase. A fost rechemată pe bină, și i-s'a oferit un buchet mare de flori de toată frumuseța.

A urmat o a doua declamațiune, poezia *„Dormi iubito”* de Vlăhuță, declamată de studentul *Ioan Montani*, și cu o voce sonoră, plină de simțământ mișca publicul, secerând aplause bine meritate.

După aceasta a urmat miezul programei, comedia *„Soare cu ploaie”* de I. Vulcan. Aici mi-s'a dat ocaziune pe lângă persoanele amintite a mai vedea și pe d-șoarele: *Elena Olar* și *Aneta Paul*, apoi pe d-nii: *Aurel Mircea*, *Iosif Paul*, *Emil Montani* și *Nicolae Olar*.

Toți și-au jucat rolele cu succes, d-șoarele păreau că au făcut școala de bină, ear' tinerii credeai că sînt actori în toată forma. Șgomotoase aplause li-a fost respata, ear' d-șoarele în special au fost onorate cu frumoase buchete de flori.

Punctul ultim din program a fost jocul, și fiindcă era ultimul, a și durat mai mult decât toate celelalte împreună. O horă veselă s'a încins ca de început,

— Colea în curtea aialaltă, închide cloștele, că vin dihorii, cîniții, la pui. Ieri noapte ni-a dus vre-o patru.

— D'apoi când ne ospetăm odată?

— Când a vrea Dumnezeu, domnule, voia îi la El.

— Așa-i drept, dar apoi știi, și oamenii să vrea, că apoi ce-i bine vrea și D-zeu. — Am auzit că Ionuț umblă cu gândul pe aici.

— Umblă de umblat, domnule părinte, dar' știi cum îi lumea de azi, umblă după bani, apoi după fată, și 'mi-e acru sufletul, am pățit-o cu Dochița.

— Eu zic, părinte, — zise bătrânul — că cine vrea fata și îi dragă, să nu umble după bani, să ia fata. — Eu unul nu mai dau bani, — am zis-o.

— Nu-i așa, bade Stefane. Îi lumea scumpă, traiul e greu, caută să te uiți și la aceea.

— Așa-i, ce-i drept.

— Ei, vezi. Ionuț îi copil de treabă, mie îi place de el; are purtări bune și-i șirguincios, — ar păcătui omul să

au urmat alte jocuri sburând dansatorii părechi-părechi, unul după altul. Tăcerea mormentală de până aci dispăruse, acum toată societatea era numai voe și veselie.

Abia revărsatul zorilor a pus capăt acestei desfătări, la care după pauză se înșiraseră și de cei cari șuvițe albite poartă în pletele lor.

Dintre sexul gingaș mi-am notat pe d-șoarele: Cristea, Olar, Macaveiu, surorile Popovici, Montani, Maxim, Damian, etc. și pe d-nele: Beșa, Albini, Moldovan, Vișa, Giurca, Paul, Macaveiu, Cristea, Perian, Ursa, Pătrânjenar etc., etc., ear' pe cari nu le amintesc să mă erte, că nu le mai țin minte.

Niculuf.

Din Ragla.

Ragla, în 15 August n.

În 12 August a. c. a fost o frumoasă petrecere în Ragla. Comuna Ragla, care e așezată pe valea Budacului-român, abia numără 500-600 suflete, cari cu toții sunt Români. Acest punct se pare neînsemnat; dar' totuși are o mare însemnătate din punct de vedere național-cultural, căci în Ragla este un număr foarte frumos de inteligenți — ce se urcă peste nrul de 50. În fruntea lor stă nobilul veteran, căpitanul în retragere, dl *Ioan Mărginean*. Acesta a fost și este apostolul românismului — din acest jur — și părinte devotat al poporului din Ragla, care prin jertfele materiale și sfaturile părintești a știut da o directivă poporenilor din acea comună, ca să înflorească pe toate terenele, culturale și sociale. Cu ocaziunea acestei petreceri, deși copleșit de sarcina anilor, cu o vigoare de tinăr a contribuit la reușita ei, căci dsa a fost conducătorul și spriginitorul intelectual și material al petrecerii.

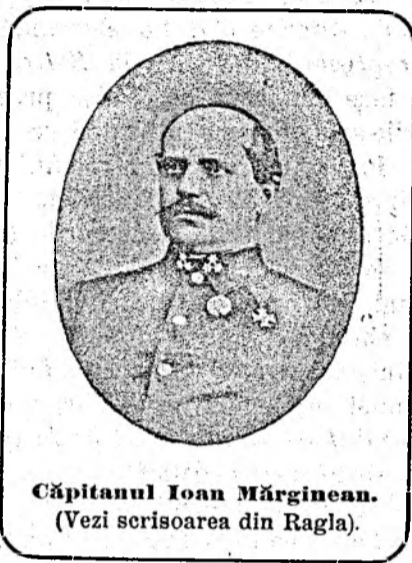
Ce privește petrecerea, adevărat de cursul ei și reușita morală și materială, a fost foarte îndestulitoare.

Un număr public a cercetat-o și prin aceasta a sprijinit scopul pentru care a fost aranjată.

Petrecerea s'a început cu concertul cu un frumos program. Din program s'a distins peste toată așteptarea *corul plugarilor din Șoimuș*, condus de dl

învățător *Basilu Baciu*, și merită cele mai mari laude ce le poate primi un cor de plugari. Afară de aceea s'au distins d-șoarele *Maria Tanco* și *Elena Poșmoșan*, cari merită toată lauda. Ceialalți debutanți încă și-au făcut datoria cum se cade. Reprezentațiunea s'a finit cu frumosul cuvânt de închidere al dlui profesor *Teodor Șimon*; în vorbirea sa a adus mulțumită coriștilor români din Șoimuș pentru sprijin, însuflind pe toți ceialalți la atari fapte frumoase, și îndemnând publicul, ca să spriginească înaintarea în cultură a poporului român.

După concert s'a început apoi petrecerea adevărată, adevărat jocul, care s'a început cu Someșana. Jocul a fost foarte însuflețit românesc, și așa cred, că toți

Căpitanul Ioan Mărginean.
(Vezi scrisoarea din Ragla).

'și-au petrecut foarte bine. Public foarte mult — ca totdeauna — din comunele învecinate și depărtate, încât e peste puțină să-i pot scrie pe toți. Petrecerea a ținut ca toate petrecerile bune — până dimineața, când zorile de zi se furiau printre părechile cari dansau și le șopteau să ducă cele mai plăcute suveniri dela aceasta intimă petrecere.

Un oaspe.

Din Micuș.

A doua-oară am avut fericirea de a merge la *Micuș* la petrecere. Prima s'a ținut anul trecut la Sfântă Mărie, ear' a doua-oară s'a ținut est-an tot la

numita zi. Până anul trecut n'a fost nici o petrecere în numita comună. Inițiatorii petrecerii de vară sunt inteligenții din Micuș, puțini la număr. Micușul e o comună între Turda, Cluj și Jara, de aceea ar fi bine, ca inteligența de acolo cu cea dimprejur să fie pe o mână și în tot anul să facă o petrecere de aceasta, care numai fală le poate servi.

Petrecerea s'a ținut în localul școlii gr-cat de acolo. Aranjatul salei de joc a fost frumos. Din uliță era făcută calea întreagă pe de lături cu ramuri verzi. Deasupra porții se putea ceti de ambele părți: Bine ați venit — scris cu litere mari pe hârtie și în mijloc ardea o lumină. Sala era împodobită cu oglinzi multe, chipuri, verdeață, grilazuri frumoase, ear' pe un părete al salei era scris »Petrecere bună«, cu litere făcute din frunză de stejar. Cum zic, era tare frumos împodobită, laudă celor-ce au ostenit pentru împodobire.

Jocul s'a început cu frumoasa noastră Ardeleană și a durat până s'a făcut ziua. Hora, Romana și Cuadrilul s'a jucat dublu. Deși nu cunosc pe gentilele domnișoare, cari au luat parte la aceasta petrecere, totuși voi aminti barem pe câteva: surorile Elena Pătăcean și Virginia Pătăcean (Copand); surorile Iuliana Sălăjan și Rozalia Sălăjan (Tăuți); domnișoara Florian, fiica preotului din Selicea; d-șoara Mândruț (P.-S.-Craiu) etc.

'Petrecerea a decurs bine și toți ne-am depărtat din Micuș îndestulți și ducând cu noi suveniri plăcute.

Succesul material al acestei petreceri, precum mi-au spus unii, a fost îndestulitor și venitul curat s'a dat unde a fost merit.

Una însă am de a reflecta la aceasta petrecere, anume am băgat de seamă că au luat parte și străini, cari apoi, precum se știe, fac numai scandal la petrecerile românești; nu le convine, dacă nu li-se face pe voe. De altă-dată trebuie lăsați la pustia, știind, că unde sunt mestecături, rar îți poți petrece fără de nici o pedecă.

Participantul.

zică rău de el. — Iacă vine Ileana, s'o întrebăm pe ea de Ionuț, — că-mi pare că...

— Sărut mâna, domnule părinte — zise Ileana, roșindu-se până la urechi. — Să trăiești, copilă! Ea'n spune, așa că-i flăcău zdravăn și de treabă Ionuț?

Ileana își plecă capul și își prinse colțul șortului, fără să zică ceva.

— Păi, ieși pe față. Spune că 'ți-e drag, — o ved eu. — Vezi, bade Ștefan, păcătuești, dacă-i desparți copiii ăștia. — Ionuț săracul încă numai el știe. Știți dumniavoastră ce vrea?

— Ba.

Vrea să se ducă din sat.

Bătrânii s'au uitat unul la altul mirați și oare-cum cu supărare.

— Dacă nu-i dați fata se duce, zice că se duce de nici de nume să nu i-se audă.

— Auzi, auzi una ca asta, — zise bătrânul.

— Și apoi noi să-i avem pe suflet? — răspunse lelea Mărină.

Ca din altă întâmplare trece Ionuț pe acolo și se uită peste porțiță.

— Bine că ai venit Ionuț — zise preotul, netezându-și barba — spune tu, nu vrei să iai lumea în cap dacă nu-ți dau bătrânii pe Ileana?

— Așa-i, domnule părinte. 'Mi-e dragă și fără ea nu pot, ce să fac alta? — Dar' iacă vă spun înaintea lui Dumnezeu și a dumniavoastră, că nu-mi trebuie nimic, să-mi dea numai pe Ileana.

— Da, ce 'mi-o spus Floarea, că Ilie... — zise iute lelea Mărină.

— Apoi dumniata femeie cuminte, te iai după gura slabă a muerilor — zise preotul.

— Nu mă iau, dar' vezi că 'mi-a fost necaz....

— Dacă îi chiar vorba până acolo — îi rupse vorba bătrânul — dacă gândesc că pot trăi, să se iee, — ce-a vrea D-zeu, tot atâta.

— Vezi asta-i vorbă mai cuminte — zise preotul. — Ce zici Ionuț?

— Eu zic, că vom putea trăi, unde-i dragoste și bună înțelegere îi și Dum-

nezeu. Ș'apoi domnul Pătruț mă chiamă birău de curte, ne-om duce acolo...

— Dă mâna bătrânule — zise preotul — vorba-i vorbă. Sâmbătă seara să facem tocmeala. — Noroc să dea Dumnezeu!

— Să dea Dumnezeu, părinte.

Logodna s'a făcut acum și toate ar fi bune — zise obidat după logodnă bătrânul Ștefan, cătră oamenii dela masă — una mă doare numai, să-mi meargă fata în curte să lucre la domni. Asta nu-mi încapă aici la inimă. — Două lacrimi i-au brăzdat fața bătrânului și în doi picuri i-au căzut pe pieptar. — Dacă-i până aci lucru, eacă vă spun, că mă învoiesc să șadă aici la noi. Ca avem, din cât ni-a dat Dumnezeu vom împărți așa, să ne ajungă la toți. — Vreau să-i ved fericiti, asta mi mângâierea la bătrânețe.

Margareta Moldovan.

Meseriașii și neguțetorii noștri.

Meseriași și comercianți în Seliște.

Cojocari sunt 20 măiestri. Durere, că această meserie frumoasă a decăzut și nu mai este căutată cum s'ar cuveni. Causa este, că atât în Seliște cât și în jur s'au înlocuit hainele de pei atât la bărbați, cât și la femei cu laibere îmblânite, cu rocuri, veste și jachete. Articli de cojocărie, lucrați azi în Seliște, se vând aproape toți prin târgurile din toată țeara.

Măsari, sunt 6 măiestri. În atelierile a lor 3—4 dintre ei se lucră tot felul de lucruri, atât mobilă cât și de binale, dovadă, multele zidiri cu tâmplăria lor frumoasă, lucrată în atelierile acestor măiestri. Aceștia sunt în câțva spriginiți de popor și de clasa inteligentă atât din loc cât și din jur. Dar totuși unii își lucră mai mult în atelier străine, sub pretext, că străinii (Sașii) lucră mai bine, ceea-ce nu este adevărat.

Rotari sunt 6 măiestri. Această meserie mergea foarte bine înainte de războiul vamal cu România, azi fiind și linia ferată pe la noi, aceasta meserie este mai puțin căutată.

Ferari sunt 9 măiestri, tot asemenea zic și de această meserie ca și despre rotărie.

Pantofari (șusteri) sunt 3 măiestri nu prea spriginiți de popor. Cu această meserie bine dezvoltată în loc și jur, noi Seliștenii stăm foarte rău, neavând măiestri recerți în proporțiune cu numărul măiestrilor străini.

Măcelari (fleșeri) sunt 8 măiestri. Dintre ei patru se numără între cei mai cu dare de mână în comună.

Pielari sunt 4 măiestri; le merge bine.

Curelari sunt 3 măiestri. Această meserie în urma războiului vamal cu România a căzut aproape cu totul.

Lăcătuși sunt 2 măiestri, o duc bine.

Zidari sunt 3 măiestri, unul de frunte și doi mai de-a doua mână.

Pinzari este un măiestru; o duce bine.

Pălărieri este un măiestru; îi merge bine, este cel dintâiu măiestru român de acest fel în Seliște și jur.

Croitor este un măiestru; o duce bine.

Peptenari, adică lucrători de pepteni pentru lână, care e și sfirnariu, este unul; o duce bine.

Bărdaș este unul de-a doua mână.

Fabrici de scărmanat lână sunt două.

Fabrici de apă gazoasă sunt două.

Țesătoare de pachiole sunt două, primele de această meserie. Așa dară numărul meseriașilor și industriașilor români selișteni e de 75 inși.

Meseriașii români veniți și stabiliți în comuna Seliște:

Cojocari sunt 13 măiestri.

Pantofari (șusteri) sunt 7.

Rotari sunt 2 măiestri.

Zidari este 1 măiestru.

Bărdași sunt 3 măiestri.

Pânzari » 3 »

Pielari este 1 măiestru.

Funari » 1 »

Curelari » 1 »

Croitori » 1 »

Barbieri este 1 măiestru.

Hornari este 1 măiestru.

Pictori de ic oane bisericești 1 măiestru.
Așadară meseriași români veniți în Seliște sunt 36 inși.

Laolaltă cu seliștenii dau nr. de 111 inși.

Boltașii sau neguțetorii selișteni sunt 24 inși; dintre acestia este știut că vre-o 2—3 au dezvoltat foarte mult negoțul între Români.

Vânzătorii de beuturi spirtuoase sau cărcimarii Selișteni. Aceștia sunt 14 inși, o parte din acestia, ca și neguțetorii, au făcut averi frumoase.

Boltașii sau neguțetorii români stabiliți în Seliște. Aceștia sunt 3; au averi și o duc foarte bine.

Vânzătorii de beuturi sau cărcimarii stabiliți în Seliște sunt 2 inși.

Așadară numărul tuturor meseriașilor cu al neguțetorilor români în Seliște este de 151 inși. Dintre acestia 50 de inși formează »**Reuniunea meseriașilor din Seliște**» și adică 30 membri selișteni și 20 membri străini. Deosebit de acestia în Seliște mai sunt meseriași de diferite meserii și naționalități în nr. de 33 inși și adică:

Pantofari (șusteri) sunt 8 măiestri.

Măsari sunt 4 măiestri.

Pălărieri » 4 »

Lăcătuși » 2 »

Zidari » 2 »

Bărdași » 2 »

Pânzari » 2 »

Peptenari » 2 »

Cărcimarii sunt 2 inși

Olari este 1 măiestru.

Barbier » 1 »

Covrigar » 1 »

Pielar » 1 »

Curelar » 1 »

Numărul tuturor meseriașilor și al neguțetorilor (cu al străinilor) în Seliște laolaltă este de 184 inși.

Pentru o comună acest număr de meseriași este foarte considerabil și poate să pună în uimire pe onorații cetitor, cugetându-se că cum pot să trăească atâția meseriași și neguțetori într'o comună? Dar mai mult să ne mirăm de faptul că într'o comună românească ca Seliștea și jurul ei, unde locuitorii sunt cei mai înflăcărați naționaliști, cum de lângă 151 meseriași și neguțetori români mai pot trăi și 33 familii (meseriași) de altă naționalitate! Se naște de sine întrebarea: Cine-i susține pe acești măiestri străini veniți în Seliște din toate părțile lumii?! Sigur unii români selișteni și din jur.

În privința aceasta Seliștenii și jurul ar trebui să-și priceapă mai bine chemarea lor de Români și să se lapede de păcătosul obicei de a avea slăbiciune pentru străin și marfa lui.

Nicolae Moisila, măsar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Negoțul și meseriile.

Pornind din Asia, leagănul vieții omenesci, popoarele au străbătut în cete mai mari sau mai mici întreagă Europa, fie ca cuceritoare, fie ca colonizatoare. Acelea, cari practisau o vieță de păstori, și-au căutat și în noua patrie ținuturile cele mai bune de pășunat, pe sub poalele munților și la șesuri, pe unde se află totodată și riuri destule pentru adăpatul vitelor. Altele, cari au fost strimtorate pe lângă țărmurii apelor mai mari, au început a practisa vieța de pescari, și mai târziu cea de corăbieri, ear' altele, cari au venit în atingere cu acestea din urmă și au mijlocit schimbarea produselor de pe uscat cu cele de peste mare, au început a practisa negoțul.

În modul acesta s'au născut între singuratici, ca și între popoare întregi, negoțul sau comerțul, cum se mai numește. Că acesta se făcea la început, în lipsa banilor, prin simpla schimbare a unui obiect cu altul, aceasta de sine se înțelege.

Ca toate întreprinderile, așa și negoțul și meseriile au trebuit să se lupte la început, cu multe neajunsuri și greutăți.

În evul vechiu acestea două întreprinderi erau lăsate pe mâna sclavilor, cari trebuiau să facă tot felul de lucruri pentru trebuințele casnice și apoi să se ocupe și cu vânzarea lor.

Istoricul grec Xenophon numește meseriile »desprețuibile și nevrednice de un cetățean,« zicând, că ele »desfigurează în cea mai mare parte trupul omenesc, îl constring a ședea în umbră sau lângă foc și că în cele din urmă nu-i lasă timp liber, pe care să-l poată consacra amicilor sau republicei.

Platon, alt scriitor grec, zice că: »natura n'a creat nici cismari, nici ferari, asemenea ocupațiuni înjosesc pe om și-l fac necapabil de a se bucura de drepturile politice.

În cât privește negoțul, tot acest scriitor zice, că »s'a deprins a esista cu minciuna și înșelăciunea« și că »poate esista în stat numai pentru-că e un malum necessarium (rău de lipsă), din care causă cetățeanul, care se dejosește la aceasta ocupațiune, trebuie pedepsit prin închisoare.

Sub astfel de împrejurări, nu-i mirare, că negoțul și meseriile vechilor Greci erau tare înapoiate.

Roma vechiă avea la două milioane de locuitori, dintre cari un milion erau sclavi, (robi) cari se ocupau cu plugăritul, meseriile și negoțul, ear' celalalt milion îl compuneau cetățenii liberi. Unii dintre acestia erau atât de bogați, încât aveau la patru mii de sclavi, alții din contră, deși erau cetățeni liberi, erau așa de săraci, încât sub domnia lui Iuliu Cesar au ajuns să fie nutriți pe spesele statului.

Primul avânt liber pentru meserii l-au dat Arabii prin pregătirea materiilor de lână și mătășă, pe cari au început mai târziu a le trimite și în Europa. Dela acestia în evul de mijloc au început a învăța și Italienii, Germanii și Englezii fabricarea postavurilor de lână și pânză, pentru fabricarea cărora s'au instituit comisari anumiți, ca să supravegheze la aceea, ca postavurile să se facă conform cu trebuințele publice.

Comisarii numiți au intrunit mai târziu pe toți meseriași în corporațiuni (șehuri) deosebite pe la orașe, cari supunându-se domnitorilor regenți, căpătau apoi privilegiile de cetăți libere; ceea-ce atâtă însemna, că numitele cetăți pot să-și vândă marfa lor libere de taxele fiscale.

Corporațiunile numite s'au lătit pe încetul pretutindenea în statele industriale și cuprindeau aproape pe toți locuitorii lor, așa încât acestia aveau dreptul de a-și pute ridica muri împrejurul cetăților pentru apărare, de a nu primi membri noi și de altă naționalitate în corporațiunile lor, cu un cuvânt: corporațiunile numite formau din cetățenii meseriași și neguțatori o clasă (castă) deosebită de celelalte clase ale locuitorilor, ca cum a fost și în India bunăoară.

Până după veacul al zecelea vinderea mărfurilor în alte orașe era atât de nesigură, încât abia se putea face prin anumiți colportori, cari încăreau marfa pe cai, măgari sau catări, fiindcă unii proprietari mai mari de prin împrejurimea cetăților erau atât de răpitori, încât năvăleau asupra bieților colportori, și chiar și în ziua mare, și-i despoiau până și de banul cel din urmă. Din cauza aceasta apoi colportorii de regulă umblau în hainele cele mai zdrențuroase, numai ca să poată ascunde sub acelea starea lor adevărată.

O parte însemnată de asemenea colportori au fost în evul de mijloc Jidani. Acestia respinși și alungați de toate corporațiunile, și-au întors toată lucrarea lor asupra purtării negoțului și a strîngerii de bani, cu ajutorul cărora puteau să scape în cele mai multe cazuri și din ghiarele proprietarilor răpitori.

Fiind Jidani astfel alungați de cătră toate societățile, cu cari veneau în atingere, ei la rîndul lor încă n'au întârziat de a se folosi de toate mijloacele iertate și neiertate, ca să mai înșele pe unii din aceia, cu cari aveau vre-o afacere. În modul acesta, încă în evul de mijloc, au monopolizat ei aproape tot negoțul în mâinile lor, au dat bani cu camete de câte 50—60%, până când regele Filip August al II-lea, vîzînd la ce ruină au adus ei țeara, i-a alungat din Franca prin veacul al 12-lea.

Alungați de aci, Jidani și-au îndreptat averea rămasă unor particulari, ear' ei au trecut în Italia, de unde au început apoi a da anumite scrisori pe averea rămasă în Franca. În modul acesta se zice, că Jidani au fost aflătorii scrisorilor (cambiilor, vecselelor), cari se mai folosesc până astăzi în locul banilor.

Interesele cele mari cerute de Jidani, au deșteptat mai târziu și între neguțătorii de alte naționalități aflarea și înființarea institutelor de credit și economii, unde cetățenii mai avuți își depuneau banii de prisos, spre păstrare, ear' cei lipsiți puteau împrumuta pe lângă anumită ipotecă (zalog) și pe lângă procente mai mici.

Meritul înființării institutelor de credit și economii este a se ascrie Venețianilor, cari pe la anul 1156 au deschis cel dintăiu institut de felul acesta.

După războaiele cruciate popoarele venind tot în mai dese relațiuni unele cu altele, apoi statele fiind de asemenea așezate și organizate pe base mai solide, și meseriile și negoțul au luat un avânt tot mai mare.

Negoțul, care până aci se purta de cătră colportori pe caravane, a început a fi purtat pe corăbii, pe rîurile mai mari și pe țermurii mărilor, ear' dela aflarea compasului (1443), acela a început a fi purtat și peste mările cele mai late și mai îndepărtate.

Prin aflarea vaporului (aborului) față întregii Europe a început a se schimba, de oare-ce popoarele nu s'au mai putut ține despărțite în întunec și sclăvie, ci venind tot mai des în atingere unele cu altele, au început a-și împrumuta științele, meseriile, negoțul și

agricultura, cari le-au legat apoi tot mai strîns unele cu altele.

Astăzi știe toată lumea civilisată, că negoțul și meseriile sînt cele mai bogate izvoare de avuție privată și națională.

Noi Românii, deși sîntem un popor cu deosebire plugar, totuși sporindu-ne mereu, ear' pămîntul rămînînd tot acela, pe viitor va trebui să fim tot cu mai multă băgare de seamă la negoț și meserii.

E drept, că în capul la mulți dintre oamenii nostri dela sate, nu a putut încăpă până acum și gîndul acela cum să se deosească ei într'un rînd cu Jidani și cu alți venetici, ca să poarte oare-care negoț sau meserie. Au trebuit să vadă cu ochii lor proprii, cum acei venetici, așezându-se prin comunele noastre, une-ori numai cu câteva parale, după câțiva ani și-au făcut stare și avere, fără multă trudă, osteneală și bătaie de cap, ca și cel dintăiu fruntaș din sat, — ca să se mai apuce și ai nostri de câte ceva negoț sau câte o meserie.

Deșteptat odată și interesul oamenilor nostri cătră aceste două ramuri bogate de avuție privată și națională, acela trebuie apoi și mai mult întărit prin spriginirea neguțătorilor și meseriașilor nostri. Atunci se va adevăra apoi pe deplin și zicala bine cunoscută, că: »O bună meserie plătește mai mult ca o moșie«.

Ioan Georgescu.

Iernatul vitelor.

Din folositoarea carte a dlui Georgescu. *Legendar economic*, vestită în nr. 33 al foii noastre și asupra căreia atragem de nou luarea aminte, dăm drept probă următorul articol:

Iernatul vitelor în grajd dă mai tot atîta de lucru economului, ca și lucrul câmpului. Ba un iernat regulat putem constata cu siguritate, că e mai cu grijă, decât săvîrșirea multora din lucrurile câmpului. De aceea încă cei vechi ziceau, că: »ochii stăpînului în-grașă vitele«.

Pe basa acestui proverb, apoi pe basa experiențelor, ce se fac zilnic cu iernatul vitelor în grajd, când acelea se

Dragoste și inimă curată.

Novelă originală de N. Trimbiționiu.

II. Rogoz.

(Urmare).

Nu mult trebui să migălească cu umplutul vaselor, și auzi dintr'o parte sunet de fluer; cunoștea acest sunet; un zimbet dulce i-se ivi pe buze și tresări de bucurie. Știa că e Linu. Dorința cea ferbinte de a se întâlni cu el și-o văzu împlinită, se puse deci să golească ulcioarele, ca să le umplă de nou și astfel să aibă de lucru când va sosi Linu.

Pe când se apropia el, ea se făcea că nu-l vede, că nu auzise fluerul, ci numai când trecu în drept ea se uită în laturi și prefăcîndu-se a fi foarte surprinsă sări în sus, mulțumind lui Linu binețele.

— N'ai mai umplut ulcioarele? — o întrebă Linu zimbînd.

— Nu. Numai acum sosii, unul e plin.

— Dar' pentru-ce vii așa târziu, Florică dragă?

— Am avut azi mult de orînduit prin sicriile de vestminte și pentru aceea n'am putut veni mai de vreme.

— Se vede că ai orînduit multe vestminte, căci ești îmbrăcată ca în ziua de Paști.

— Ba nu! M'am îmbrăcat fiindcă a vrut tata să facă sfeștanie în casă și pe vite, dar' părintele n'a fost acasă și eu nu m'am desbrăcat.

— Bine! te cred dacă-mi vei da celalalt ulcior să-l umplu eu.

— Poștește! însă iute, că mă grăbesc.

— Voiu grăbi cu umplutul căci și așa e târziu, de mărturie numără până la 12 și când vei găta, dacă nu va fi plin atunci să mă bați.

Eu nu te bat, numai să nu tulburi apa, că atunci chiar te bat.

— Aș suferi eu dela tine multe bătăi dulci peste... știi peste ce? ... peste gură.

Florica roși puțin și atingîndu-l cu mâna peste umăr continuă cu nume-

ratul întrerupt, dar' abia ajunse la 10 și ulciorul fu plin.

— Dar' cum te mai afli, dragă? — zise Linu ridicându-se cu ulciorul plin — de mult na'm putut veni să te ved.

— De mult zău nu ai mai venit, poate că nu mai ai cale pe aici.

— Cale nu am iarna, dar' te am pe tine, pentru care-mi fac toate căile.

Nu putură vorbi multe, căci Florica se temea să nu întărie tare, cu atît mai virtos, că se întunecase bine.

Vrînd să plece, Linu luă ulcioarele din mîna Floriceii, trecură amîndoi pîrleazul în grădină și se depărtară cătră casa lui Pătruș Preda.

Apropriindu-se de șură Linu o oprî și zise:

— Auzi, dragă, ce vorbește satul, că te-a cerut Todor al crâșnicului și tu stai pe gînduri. Drept e?

— Facu-mi cruce cu mîna stîngă — răspunse Florica mirîndu-se, doar' nu vorbește satul așa?

concred fără nici o controlă servitorilor, fără grijă sau unor copii nevîrstnici este foarte natural, ca economul de timpuriu să îngrijească și cruțe cât se poate mai bine nutrețul adunat.

Când zic, că nutrețul să fie bine îngrijit și cruțat, nu voesc a înțelege aceea, că acela să se țină în șop sau claie, ear' vitele să rabde legate de iesle în grajd. Nu. Prin cruțat voesc a înțelege aici acea recerință, ca nutrețul să se dea vitelor în porțiuni amăsurate vîrstei lor și anume: celor mari mai mult, ear' celor mici mai puțin. Pentru-că dacă nu se va ține cont de aceasta și se va prăda fără măsură nutrețul, deoparte are economul pagubă prin aceea, că se trece prea curînd, de altă parte nici vitele nu-l mănîncă cum să cade.

Despre aceasta cred, că s'a putut convinge fiecare econom, care a dat cîndva vitelor de mîncare mai mult ca de obicei, că acelea îl trag pe jos, pe sub ele, îl calcă în picioare, suflă în el și îl umplu de bale și apoi nu-l mai mănîncă cum se cade, încât trebuie așternut, sau dat la alte animale mai puțin alegătoare în privința nutrețului.

O altă recerință pentru iernatul vitelor este alegerea sau sortarea nutrețului după anutimpuri. În privința aceasta mai fiecare econom știe, că nutrețul mai mare, mai rău și mai puțin nutritor, trebuie dat la început și în lunile de iarnă, când vitele nu prea născocească, fie din cauza gerului, fie din cauză că fiind mai odihnite se dedau și cu un astfel de nutreț, ear' cel mai bun trebuie dat în lunile de primăvară, când se începe lucrul câmpului și vitele încep a miroși iarba, cum se zice, și nu mai prea mănîncă nutrețul rău.

La iernatul vitelor economul trebuie să fie cu băgare de seamă, și la așezarea acelor în grajd, astfel ca cele mari să fie deoparte, ear' cele mai mici de altă parte. Aceasta trebuie să se facă deoparte, pentru-că vitele la mîncare sînt lacome și invidioase, așa că cele mai mari împung pe cele mai mici și mai tinere, de altă parte, pentru-că cele mai mici trebuie nutrite cu un nutreț mai bun și mai ales, decît cele mai bătrîne.

Dacă se nutresc și vitele mai tinere cu un nutreț rău, atunci capătă așa numitul »foale de paie«, care le trage cătră pămînt și în cele mai multe cazuri se cocoșează de spinare. Foalele de paie îl capăta și vitele cele mari, dacă acelea se nutresc mai mult cu paie și coceni. Aceasta trebuie să se înțeleagă astfel, că fiind nutrețul numit foarte voluminos și puțin nutritor, vitele trebuie să consume foarte mult din acela, ca să-și poată stîmpăra foamea, ca și omul cînd se nutrește cu bucate de post.

Dar' prin o îndopare prea peste măsură cu astfel de nutreț, se lărgesc și lungesc din seamă afară organele mistuitoare, cari prin aceea ocupă un loc (volum) tot mai mare în foalele animalelor. De aceea apoi și vedem, că vitele nutrite numai cu paie și coceni, sînt de regulă foarte folticease. A nutri vitele deci numai cu paie și coceni, nu este cu scop, precum nu este cu scop nici aceea, ca acelea să se nutrească numai cu grăunțe sau urlueală. Ca în toate așa și în privința aceasta trebuie ținută calea de mijloc, adică: o mîncare de paie sau coceni, a doua mîncare de fîn, ear' după adăpat o mîncare de napi cu pleavă, ovēs sau urlueală.

Pentru a ușura încîtva nutrirea vitelor și cu nutrețuri mai mari în paiu s'au introdus în timpul din urmă în economii anumite mașini pentru tăiatul aceluia. Tăiatul nutrețului pentru vitele rumegătoare însă nu trebuie să se facă de tot mărunt, de oare-ce astfel nu se poate rumega și vitele se pot umfla sau bolnăvi de el. Cel mult dacă acela se taie pe cîte trei sau patru locuri.

De mare însemnătate la nutrirea vitelor este amestecarea nutrețului. Prin aceasta se înțelege amestecarea finului mai rău, sau a paielor, cu a unui fîn mai bun sau cu otavă. Amestecarea se face după împrejurări, în părți egale sau și neegale. Dacă cutare nutreț este prea mare, precum sînt paietele, atunci se taie și numai după aceea se amestecă.

Între nutrețurile de paie întăietate se cuvîne paielor de ovēs, de mălaiu și de orz. Cele de grâu și sēcără încă se pot întrebuița, dar' numai ca amestecătură cu fîn sau otavă.

Între nutrețurile de pleavă de asemenea se cuvîne întăietate plevelor de ovēs, cari în stare proaspătă sînt foarte nutritoare. Cele de grâu fiind mai aspre, se întrebuițează mai mult opărite și amestecate cu napi sau urlueală.

În economiile mai mari s'a statorit deja o anumită tabelă, așa numita tabelă a lui Volf, pentru amestecarea nutrețurilor. Aceasta tabelă măsura după chilogram pentru fiecare vită, cît nutreț să i-se dea de fîn, paie, pleavă, grăunțe, urlueală, napi ș. a. Pentru economiile mai mici însă nu se poate întrebuița o asemenea tabelă, de oare ce în acelea nu se află atâtea feluri de nutrețuri. Totuși s'a statorit și pentru acestea unele reguli de următorul cuprins:

Pentru-ca o vită să poată trăi și să nu moară de foame, trebuie să i se dea nutreț în cantitate de a 60-a parte din greutatea ei trupească — pe zi, pentru-ca să-și poată ține carnea trebuie să i-se dea a 50-a parte, pentru-ca să poată fi folosită cu succes la lucru a 40-a parte, pentru-ca să poată crește a 30-a parte, ear' pentru cele cu vițel în foale tot a 30-a parte.

Acelea, cari să poată trăi, se numesc vitele sterpe, acelea, cari să-și poată păstra carnea și cu aceasta și pătura se numesc cele de lucru, acelea, cari să poată crește se numesc cele tinere, ear' cele cu vițel în foale de asemenea trebuie mai bine nutrite, ca acela să poată crește.

Pentru acestea din urmă economul trebuie să fie mai cu grijă și în privința alegerei nutrețului, și anume: ca acesta să nu fie înnoit, muced sau amestecat cu cuiburi de șoareci, căci în asemenea cazuri ușor pot să lapede vițelul. De asemenea pot să lapede vițelul și atunci, cînd rîvnesc, sar preste pălanuri sau garduri prea înalte, sau beau apă prea rece.

În genere vitele trebuie nutrite de cîte trei-ori pe zi: dimineața, la amiază și seara. Cu prilejul nutritului totdeauna trebuie dat mai întăiu nutrețul cel mai mare și mai puțin nutritor, și numai după-ce l-au mîncat pe acela, li-se dă de cel mai bun. După fiecare nutriție

— Ba așa zău!

— Și tu crezi?

— Ba eu nu cred.

— Nici să nu crezi, știi bine ce ți-am spus eu; de aceea să te ții.

— Eu m'aș ține, dacă nu m'ai lăsa tu.

— Nu te teme, după cine nu mi-e drag nu mă duc.

— Dare-ar Dumnezeu să fie așa!

— Așa va și fi.

— Așadară dacă te va cere Todor nu vei merge după el?

— Odată cu capul nu! am spus-o eu azi părinților mei.

— Cel mai iubitor ți-oi fi eu!

— Ear' eu ți-s cea mai iubitoare.

La aceste cuvinte un șiroiu de lacrimi îi inundară fața, și o slăbiciune făcea să-i tremure tot trupul. Linu o apucă în brațe și îi răzîmă capul de pieptul său.

Cum sta cu mâinile încrucișate peste grumazii lui Linu, întîlnindu-se privirile amîndurora, acele se amestecară, buzele

se apropiară și sigilară cu un sărut dragostea sinceră și vecinică. Oh! cît de frumoși erau atunci!

— Acum, Florică dragă, du-te în casă — zise Linu slobozindu-o din brațele sale — du-te să nu zică ai voștri că ai întîrziat prea mult. Du-te, dragoste, și gîndește la mine. Duminecă voi veni la joc.

— Vei veni?

— Da!

— Noapte bună!

— Noapte curată, scumpa mea!

Încă o privire în ochi, o strîngere de mînă și se depărtară, Florica cătră casă, ear' Linu cătră fundul grădinii.

Abia se despărțiră cînd Florica văzu doi oameni străini eșind pe porțiță, dar' nici gîndind la ei se apropia de casă. Vrînd să deschidă ușa, auzi pe uliță o voce cunoscută întrebînd:

— Fîn sau paie?

— Rogoz! — răspunse unul din cei doi.

Întrînd în casă, nici nu avu timp a pune ulcioarele jos, pînă mămă-sa o întîmpină cu un sărut pe frunte.

— Unde ai întîrziat atîta, puiul mamei — o întrebă.

— Mamă dragă, să mă ierți, am văzut doi oameni intrînd în casă, și mi-a fost cu greu să vin. Am așteptat la șură pînă au eșit.

Zicînd aceste merse la tatăl-seu, îi sărută mîna apoi continuă:

— Iartă-mă, tată dragă, că mama încă mă iartă.

— N'ai greșit nimic, zise badea Pătruț.

— Acum te rog alta, tată dragă. Fii bun spune-mi cine fuseră cei doi oameni, cari au fost la noi cînd eu eram la șură?

— Întreabă pe mămă-ta!

— Spune-mi d-ta, mamă!

— Niște oameni pe cari i-a chemat tatăl-tău în afacerea unor datorii.

— Nu-i așa! nu! — răspunse Florica cu încredere — am auzit eu din

ieslea trebuie curățită și numai după aceea să se pună în ea nutrețul cel proaspăt.

Cine vrea deci să-și ierneze bine vitele, trebuie să țină cont de aceste recerinte, trebuie să țină cont cu atâta mai virtos, cu cât în ziua de astăzi lumea s'a datat a judeca hărnicia și starea unui econom, nu numai după casele lui și celelalte superedificate frumoase, ci și după starea aceea, în care acela își scoate vitele din iarnă.

Drept de neguțătorit.

Foarte adese-ori sfătuește clasa noastră inteligentă pe sătenii mai deștepți, ca pe lângă alte ocupațiuni să îmbrățișeze cu mai mare căldură neguțetoria. Acest sfat în unele comune a aflat ascultători; dar' în cele mai multe se desmeardă și astăzi străinii din sudoarea poporului român.

Noi nu numai că perdem avere, pentru că nu ne deprindem cu neguțetoria, dar' totodată cu voia noastră creștem o clasă de oameni străini de noi și care în loc de a se îngriji de binele poporului, după-ce îi ia banul, își bate joc de el.

Datorința noastră trebuie să fie, ca în tot satul român unde s'a așezat și trăește neguțetor străin, acesta să se înlocuiască cu unul de ai noștri. Poporul trebuie să fie pregătit și îndemnat să cumpere numai dela frațele seu, părăsind cu desevirșire pe străini.

Așa cine are voință, ca să se ocupe cu neguțetoria, trebuie să aibă povețele cum și pe ce cale poate să-și câștige dreptul de neguțetorit.

Amesurat legii industriale în țeara noastră fiecare persoană maioreană, bărbat ori femeie, se poate ocupa cu neguțetoria. Minorenii însă, după-ce au împlinit vârsta de 18 ani, cu învoirea părinților ori tutorilor, având și aprobarea scaunului orfanal, asemenea se pot deprinde cu neguțetoria.

Mai nainte de ce ar deschide cineva boltă de neguțetorie este îndatorat să facă arătare la primul for industrial. Arătarea aceasta se face în formă de rugare și trebuie să cuprindă următoarele: numirea comunei, arătarea numărului casei, în care voește a deschide boltă pentru neguțetorie, și cartea de botez. Prin cartea de botez se adeverește că este maiorean ori minorean. În cazul din urmă, când

țirnaț gura lui Todor al crâșnicului, care 'mi-se părea că sta lângă gard, întrebând: fên sau paie? ear' unul din cei doi au răspuns *rogos*. Ce înseamnă asta?

— Eată Florică, îți spunem dară, că cei doi oameni au fost pețitori dela crâșnicul, să te ceară pe seama lui Todor....

— Și d-voastră ce ați răspuns?

— Am răspuns că încă nu ești de măritat, ești prea tinără și nu ești gata cu nimic.

— Oh! dulce tăicuțule — esclamă Florica luându-l pe după cap și sărutându-l — îți mulțumesc că m'ai scăpat de Todor!

— D'apoi de mumăta-ți uifi? — o întrerupse lelea Firuța — eu am pus vorbă bună pentru tine și pe mine totuși nu mă săruți, numai pe tatăl-tău?

— Ba, mamă, vin și la d-ta.

Cu aceste vorbe, merse la mamă-sa o îmbrățișă și o sărută mai de multe-ori.

Copiii mai mici, un frate și două surori ale Floricii, cari se jucau prin

cineva ar fi maiorean, este îndatorat a alătura atestat despre învoirea părinților ori tutorilor și aprobarea scaunului orfanal. Rugarea se timbrează a) în orașe cu populațiune peste 50 000 suflete coala primă 8 cor., b) 10.000—50.000 suflete 6 cor., c) 5000—10 000 suflete 4 cor., d) în comune 3 cor.

Nime nu poate fi oprit dela industrie și neguțetorie din vre-o comună sub cuvânt că n'ar avè drept de competență ori că n'ar fi așezat încă în cutare comună (Hot. min. com. nr. 46.254 1889).

Afară de timbrele cari se cer la rugarea prin care se cere adevărta industrială, trebuie să se plătească în cassa comunală pentru scopuri culturale, industriale ori comerciale; în Budapesta 10 fl., în orașe unde numărul sufletelor trece peste 10.000 5 fl., în toate celelalte locuri 1 fl.

Legea statorește forurile industriale în modul următor: a) în comune, protopretorul; b) în orașe cu senat regulat, senatul orașenesc; c) în orașe libere regești, căpitanul polițial; d) în Budapesta, antistia cercuală.

Răspunsul pe rugările prin cari cineva cere sau înștiințează că va deschide boltă, dacă sânt pregătite în toată regula sau fie și cu ceva scădere, forul recercat este îndatorat să-și deie în 3 zile. Dacă aceste trei zile socotite dela predarea rugării au trecut fără ca forul îndatorat să-și fi făcut datorința, persoana care s'a rugat poate să-și deschidă bolta ori prăvălia fără nici o frică.

Persoana care vrea să se ocupe cu neguțetoria pentru încungiurarea tuturor neplăcerilor se ceară când își predă rugarea la pretură, o scurtă adevărta, când a predat rugarea și sub ce număr s'a improtocolat aceea. Nu odată dirigătorille destul de vitrege pentru poporul nostru caută toate mijloacele să facă greutăți cu darea acestor îngăduințe. Drept aceea, dacă n'ar primi actul de îngăduință în trei zile, deschidă atunci fără teamă bolta și vândă marfă. Vrând pretorul a-l pedepsi pentru îndrăzneală, să dovedească prin actul de împotocolarea rugării, că după lege 'și-a făcut datorința

Persoana, care s'a ocupat cu neguțetoria și ar deschide boltă fără înștiințarea forului competent, poate fi pedepsită cu 50 fl.

Murind neguțetorul, veduva sau familia aceluia poate vinde în boltă mai departe, fără să fie silită a face arătare la pretură, că este hotărâta a continua îndreptinderea.

casă, părăsira jocul și se mirau ce înseamnă atâta sărutat.

— Acum vei rămânea nemăritată — zise badea Pătruț zimbind.

— Încă sânt tinără, dar' să fiu cât de bătrână, după Todor al crâșnicului nu m'aș mărita. Decât soția unui avut și nebun, mai bine a unuia mai sărac și harnic.

Acum scăparăm de un necaz — continuă badea Pătruț — și făcurăm de rușine pe crâșnicul, pentru care știu că se mâniae foc pe noi, dar' n'am ce-i face. Ce zici tu nevastă? eu 'mi-am gătat vinul și aș mai bea.

— Du-te și adă!

Nu trecu mult, cina era așternută, ear' pe masă se ridica un ulcior cu vin. Măncară, beură și petrecură de bucurie că Florica lui Pătruț Preda, atât e de mândră, cât nu a băgat de seamă nici pe ficiorul crâșnicului, omul cel mai bogat în sat. (Va urma).

Din cele înșirate până aai se vede că de ușor poate cineva deschide în orașe ori sate, boltă de neguțetorit. N'avem destule cuvinte, ca să sfātuim pe tinerii noștri mai deștepți din comunele române, ca în deplină înțelegere cu sătenii să-și deschidă bolte în toate comunele, unde ved că pot trăi străinii.

Creșterea puilor de găină iarna.

Mulți gândesc că a crește pui iarna e foarte greu. Nu-i tocmai așa, căci cu puțină răbdare și îngrijire, mai cu seamă gazdelor, cari au cuine mari sau grajduri călduroase, li-e foarte ușor a-i crește, ca pui să nu degere și să fie hrăniți bine.

În multe locuri se pot afla pui defript în luna Martie, Februarie, ba și în Ianuarie. Creșterea puilor p'acolo e următoarea:

În săptămâna primă le dă urloiu (făină groasă) fiert în apă mestecată cu lapte; mai pun și ouă ferte bine și sdroburi de mâncări.

În săptămâna a doua le prăjesc grâu, orz și cucuruz fiert, urloiu mestecat cu gheoace de ou și făină de oase arse. De beut le dă numai apă curată.

Mai târziu ceva îi ține numai cu grâu și cucuruz uscat; dar' sdroburile le dă neîntrerupt, căci de aceste creșc puii mai tare.

Când au ajuns până la 3 săptămâni, atunci îi nutresc cu verdețuri; ca de pildă cu frunză de varză, morcovi și altele.

Deci cine vrea să crească pui iute, trebuie să bage de seamă, ce le place lor mai bine și acea mâncare să le dea îndestul.

Antonie Tăcut.

Din traista cu povețele

— Răspusuri. —

Abonent nr. 1078. Numai cu a ei învoire se poate face treaba, altcum nu. Pe calea legii nu poate fi silită. Înțelege-te deci cu ea, pe cale pacinică, și mergi cu ea la notarul public să vă facă actele de lipsă. Dacă ea nu se învoește, — nu poți face nimica.

Dlui Vas. Ciort... în M. Ne puni întrebări la cari nu putem răspunde. În prima linie d-voastre trebuie să știți, dacă sunteți datori ori nu să faceți drum până la pădurea de brad. Poate că aveți contract cu proprietarul. Lucruri de acestea apoi nu se întreabă la Sibiu; ci întâiu la protopretorul, care e dator să vă spună pe ce basă vă silește să faceți drumul, și dacă vedeți că e cu nedreptate să-l faceți, mergeți la comitat și vă plângeți.

Știri economice.

Școale industriale în Sibiu. În Sibiu sânt două școale industriale, adecă pentru ucenicii de meserii, anume *școala industrială de stat*, întemeiată la 1899 și *școala industrială orășânească* (săsească) mai veche.

Din anuarul acestei din urmă școale vedem, că numărul elevilor înscriși a fost 604 cari se împart astfel:

După confesiune: 101 rom.-cat., 98 gr.-or., 40 gr.-cat., 328 ev.-lut., 27 ev.-ref., 1 unitar și 9 evrei.

După naționalitate: 429 Germani, 138 Români și 37 Maghiari.

Mare târg de vite în Ilia. » Bunul Econom scrie că comisiunea agronomică-comitatensă a comitatului Hunedoarei vestește că pe ziua de 12 Octomvrie n. 1900, aranjează un mare târg de vite cornute la Ilia.

CRONICĂ.

Din temniță. Mercuri, în 12 l. c. a eșit din temnița ordinară de aici dl *Andrei Baltes*, împlinindu-și pedeapsa de 14 zile temniță grea, dictată în procesul »Foi Poporului«.

Esamene private din cursurile pedagogice. După dispozițiile existente la consistoriu, termenul pentru facerea esamenelor private din cursurile pedagogice la seminariul arhidieceșan din Sibiu, e 30 Septembrie st. v.

Pentru iubiiți reșoși. La fondul vèduvelor și orfanilor meseriașilor români, administrat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« a contribuit în memoria regretaților *Gustav Augustini* și *Cesar Colescu Vartic* (București), publicați, dl *Vic. Tordășianu* 2 cor.

Dela »Reuniunea română de înmormântare din Sibiu«. În ședința direcțiunei acestei Reuniuni, ținută Sâmbătă la 8 Septembrie a. c., s'au luat următoarele hotărâri mai de căpetenie: S'au luat la cunoștință încasările de taxe pentru membrii reșoși: *Maria Popadan*, *Stefan Vlad*, ziler, *George Dumitru*, culeg.-tip. și *Elena Țarcă*, cum și solvirea competențelor după acestia la mâna erezilor. Sub acest titlu s'au solvit în total 404 coroane și s'au detras 10% statutare cu 40 cor. 40 bani, pentru fondul de binefacere. Acestui fond 'i-s'a statorit menirea de a servi la înființarea unui asil (pentru copii orfani și pentru oameni neputincioși). La acest fond și-au dăruit competențele lor statutare directorul *Pantaleon Lucuța* și secretarul *Vic. Tordășian*. Starea averei în bani a Reuniunei, afară de unele taxe încă neincasate pentru *Elena Țarcă*, e de peste 700 cor. În vederea marelui număr cu deosebire de oameni năcăjiți și fără multă avere, cari ar dori să între în șirul membrilor Reuniunei ce azi numără 350 membri, s'a hotărât înființarea unei a 2-a secții cu alți 300 membri, ce se va pune în lucrare după-ce se vor fi înscris 300 membri noi cu taxa à 2 cor. Înscriserea se poate face la ori-care membru din direcțiune în curs de 30 zile.

Dela Reuniunea sodalilor. La »fondul de acuire a unei case cu hală de vânzare« pentru »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« au mai dăruit câte 20 bani următorii: *Ilariu Muciu Urechia*, funcț. de stat, *Aloisia Muciu Urechia*, *Veturia*, *Cornelia*, *Silvia* și *Lețiția*, *Mărioara Muciu Urechia* (București); *Zoița Muciu Urechia* (Giurgiu); *Sebastița M. Urechia* (Craiova) și *Ecaterina M. Urechia* (Bêrlad); locotenent *Romul Moga*, *Simion Moga*, *Zacharie Moga*, june, *Ioan Moga*, june, (Sebeșul-săsesc); *Emil Moga*, învățacel măcelar, *Irimie Răduț*, notar, *Maria Răduț* n. *Bratilesu*, *Maricuța Răduț*, jună, *Iustina Răduț*, jună (Racovița) și *Ioan Răduț*, econom în Avrig. Dr. *Petru Șpan*, profesor semin., *Vasilie Șpan*, cleric curs. I., d-na *Maria Dr. Borcia* n. *Cioranu*; d-șoara *Eleonora Borcia*; d-nii *Ermil Borcia*, funcț. la banca »Transilvania«; *Lucian Borcia*, st. jur.; *Ioan Borcia*, stud. fil. în Lipsa; d-șoara *Aurelia Bogorin*; *Emilia Vintilă*; *Petru Drăgoiu*, *Ilie Drăgoiu*, sodal mésar; *Petru Moga*, m. franzelar; *Marița Moga* n. *Greco*, *Pêtruț Moga*, stud., *Traian Moga*, și *Ana Moga* n. *Tincu*. R. *Moga*, vèd. preot. *Domnina Moga*, *Aron Moga* (Săsciori); *Vasile Moga*, arhitect (București); *Valeriu Moga*, locotenent, *Rachila Ohniz* n. *Moga*, *Ionel Ohnițiu* (Sebeșul-săsesc); *Ilie Moga*, diacon, *Eugenia Moga* n. *Trif*, profesoară, *Tiberiu Moga*, june, *Ana Moga*, jună, *Petru*

Cibra, funcționar, *Ioan S. Pitariu*, culeg.-tip., *Nicolae Domnariu*, m. cismar, *Ioan Marcu*, culeg.-tip., *Dr. Ioan Stroia*, prof., *Veturia Stroia* n. *Ivan*, *Maria Lucia Stroia*, jună, *Ioan Apolzan* și *Stefan Duca*, culeg.-tipografi.

Gregoriu Sabo. În 6 Septembrie st. n. a reșosat în Aiton preotul gr.-cat. *Gregoriu Sabo* în etate de 56 ani și după 31 de preoție. În mormântarea 'i s'a făcut în 8 Sept. Il jelește soția sa *Maria n. Nestor*, fiii *Emil*, *Leontina* și *Valer* cu soția sa *Maria n. Kovács*, frăținii *Aron*, *Ana vèd. Colceriu*, *Rosalia* m. *Rus*. *Susana*, *Carolina* m. *Codarcea*, *Amalia* vèd. *Pop*, cumnații *Ioan Nestor* jude de tablă, *Vasilie Nestor* jude de tribunal, *Susana Nestor* m. *Moldovan*, *Ana Nestor* m. *Porțiu*, și alte numèroase rudenii.

Kronstadt, nu *Brassó*! Reprezentanța orașului *Brașov* în ședința ținută zilele trecute a hotărât — ca răspuns la recercarea oficiului de statistică și a comisiunei pentru punerea în lucrare a legii despre maghiarizarea numelor de comune și localități, — că numele oficial al orașului *Brașov* are să fie *Kronstadt*. Patrioticele fac spume, de necaz pentru aceasta »palmuire« a cocoanei »magyar állameszme«.

Adălmașul. Țeranii nostri au obiceiul să dea »adălmaș« de câte-ori vènd câte ceva, fie vite la țirg, fie pământuri sau altceva a casă. Lucrul cel dintâu după ajungerea cu țirgul e, că vènzătorul și cumpărătorul, mai luând și câțiva prietini, se duc la cârcimă. Întrați odată acolo, o parte bunșoară din bănișorii primiți pe marfă se scurge pe gâtlee în formă de holercă și alte beuturi. Une-ori la sfârșitul adălmașului vènzătorul nu mai are nici bani nici marfă. E o datină urită aceasta și mult păgubitoare, căci sigur nu de îmibuibați își scot la țirg bieții țerani vituțele, bucatele și ce bruș au pe lângă casă. Dar adălmașurile acestea mai sânt și bun prilej pentru înșelători și pungăși spre a-și face daraverile lor pècătoase. Așa s'a întemplat și cu niște țerani la țirgul din Sibiu. Au vèndut țeranii trei pèrechi de boi, apoi s'au dus să dea adălmașul. »Cumpărătorii« au băgat în beutura vènzătorilor ceva pravuri adormitoare, în urma căreia țeranii în scurt timp au adormit tun, ear' »cumpărătorii« luându-le banii au plecat cu bani cu tot și cu boi cu tot. Noroc, că un copilaș vèzând cele întemplate a dat de știre unui polițist, care apoi cu ajutorul altora a prins și dus la rēcoare pe onorabili țergași. — De-ar fi de învățatură acest cas țeranilor nostri.

La cursul administrativ din Cluj sânt înscriși 58 candidați de notari, între cari și următorii români: *Demetriu Duca*, *Traian Galoș*, *Cornel Grădina*, *Silviu Corcheș*, *Alexandru Coroian*, *Cornel Măcelar*, *George Murășan*, *Alexandru Palageșiu*, *Aurel Rațiu* și *Traian Todea*. — Aproape treizeci cereri de admitere la curs au fost respinse, din cauză că nu se pot instrua atâția deodată. Se simte lipsa de a se înființa încă un curs.

Portretul metropolitului Șaguna. Sèptemănila trecute daserăm știre, că pictorul *Henția* lucră în Sibiușel la portretul în mărime naturală a metropolitului Șaguna, portret comandat anume pentru seminarul arhidieceșan. Câteva zile portretul a fost espus spre vedere publică în vitrina librăriei arhidieceșane. Metropolitul e reprezentat șezând pe o sofă, la dreapta avènd biblioteca, ear' la stânga armalele. Peste tot portretul e bine nimerit, și face onoare pictorului *Henția*.

Avis învățacilor de meserii. Biroul universității sășești din Sibiu publică concurs pentru conferirea a 12 stipendii à 100 cor. învățacilor de meserii, cari cercetează vre-o școală industrială. La aceste stipendii pot reflecta tinerii aparținători comunelor din fostele scaune *Noarichiu* și *Mercurea*. Rugările dimpreună cu atestatul de paupertate și atestatul școlaei industriale, au să fie înaintate la susnumitul birou până la 15 Octombrie st. n. Comunele aparținătoare susnumitelor scaune au fost și sânt toate aproape comune românești, din cari sigur se vor afla tineri cari cercetează vre-o școală industrială (*Gewerbeschule*) cu bun succes. Acestora li-se dă bun prilej de a dobândi un ajutor bănesc anual.

Căsătorii. Dr. *Eugen Pătăcean*, avocat în Turda, și d-șoara *Ecaterina Mezei*, fiica judeului de Curie *Ioan Mezei* din Budapesta, se vor cununa în 18 Septembrie la 4 ore p. m. în biserica plebaniei din cercul VIII. (Iosefin) al Budapestei.

— *Pavel Imbèruș*, sodal lustritor din Sibiu, s'a logodit cu d-șoara *Ana Drăgan*, fiica lui *Ioan Drăgan* proprietar în Sibiu.

— *Ioan Iacob*, învățator în Zlagna, s'a logodit cu *Marinuța Cristiu* din Seliște.

Daruri bisericești. Marinimoasa doamnă *Elisabeta Herban n Cioran*, cu soțul domnul *Ignatz Herban* din Reșița, din iubire cătră podoaba sf. biserici au binevoit a dărui pe seama sf. biserici gr.-cat. din *Cugir* 2 acoperiminte pe Tetrapodul menit pentru cetirea sf. Evanghelii, unul de plūș roșu, ear' altul de pânză albă fină, foarte frumos lucrate.

Nicolae Oproiu, oieriu din *Cugir*, a dărui tot pe seama sf. biserici din *Cugir* o Evangelie lucrată luxos în catifea roșie cu cei 4 evangeliști în 4 cornuri bronzate foarte frumos — pentru cari fapte marinimoase și daruri prețioase li-se aduce mulțămintă și pe această cale. *Ioan Dreghicium*, paroch gr.-cat.

— Credincioșii din Sibiu: *Samoilă Gongolea* dimpreună cu soția sa *Eva* născută *Liutea*, conduși de iubirea podoabei casei lui Dumnezeu a binevoit a dărui pe seama sfintei noastre biserici din *Gusterița* o cădelniță de argint de China în preț de 14 fl., pentru care faptă marinimoasă și vrednică de imitat, din partea credincioșilor bisericei noastre de aici li-se aduce și pe calea aceasta cea mai adâncă mulțămintă, dorind, ca bunul Dumnezeu să le lungească firul vieții lor întru mulți ani. *Ioan Stângu*, paroch gr.-or.

Asfixiată în fântână. O fată de 14 ani, servitoare în Cluj, trimisă de stăpânul ei să pună la loc rēcoros un pepene, a crezut că mai nimerit loc va fi fântâna părășită din curtea stăpânului, acoperită cu scânduri. A destupat-o și lăsând în ea o scară, a dat să se sloboadă și ea, ca să așeze acolo pepenul. Abia a făcut câțiva pași pe spițele scării, și amețită de gazurile adunate în fântână a căzut de pe scară. Într'un târzū căutându-o stăpânul ei și pârèndu-'i-se suspect, că fântâna e descoperită, s'a uitat acolo și a vèzut în fund fata zăcând ca moartă. A chemat îndată ajutor, au sosit și salvatorii, dintre cari unul dând să se lase în fântână cu o lumină aprinsă, deja la câțiva pași 'i-s'a stins lumina și chiar și el numai grație prezenței de spirit a scăpat de căderea în abis. După mai multe încercări a succes totuși unui țeran român să pètrundă în fântână și să scoată fata. Dar' era moartă deja; o asfixiaseră (nădușiseră) gazurile.

Cas de moarte. Tinărul *Eugeniu Coste*, absolut de ol. V. gimn. fiul parochului *Alexiu H. Coste* din Tihău, după grele suferințe a răposat în Domnul Joi, în 6 Septembrie st. n. a. c., înainte de amiază la 11 $\frac{1}{4}$ ore, în vîrstă de 16 ani. Îl deplânge părintele seu *Alexiu H. Coste* și surorile *Aurelia* și *Ludovica*. Osămintele 'i-s'au depus spre vecinica odihnă Sâmbătă la 3 ore p. m. în cimiterul gr-cat. din Tihău. La înmormântarea răposatului au luat parte toți preoții din jur și a ținut o frumoasă vorbire preotul din Poptelec și dl *Vasilie Pop*, protopopul *Surducului*.

Orcan teribil într'un port de mare. Se telegrafează din *New-York*, că în portul dela *Galveston* a bătuit zilele acestea un orcan teribil, din cauza căruia mii de oameni și-au pierdut viața. Opt vapoare au îndurat naufragiu; în localitățile dela mal s'au aflat până acum opt sute de cadavre de oameni. Numărul victimelor orcanului se urcă la mai multe mii. Câteva sute de oameni au fost răpite și duse de valurile mării. Guvernul Statelor-Unite a dispus să se facă zece mii de corturi (barace) și să se trimită la fața locului bucate pentru cincizeci mii de oameni.

Tâlhari fugiți. Din temnițele dela *Vác* au fugit 6 robi. De atunci populația din ținuturile acelea e în continuă panică. Tâlharii au ucis alaltăieri pe un proprietar țeran dintr'o comună învecinată. Gendarmeria îi caută, dar' nu le poate da de urmă.

Nu le trebuie mașină drăcească. Așa numita »Pata utca« din *Cluj* e încă foarte departe de binefacerea civilizației moderne. Pentru locuitorii acelei strade bicicleta e »mașină drăcească« și vai de biciclistul care se încumetă să treacă cu mașina aia prin strada copitei (căci »pata« înseamnă copită). O pătește rău! Alaltăieri, de pildă, o damă biciclistă în re'ntoarcerea spre casă s'a abătut cu bicicleta prin strada copitei. Atâta 'i-a trebuit! Femeile au hui-duit'o cu câte toate cuvinte de rușine, ear' trei mai curagioase 'i-au aținut calea, au tras'o jos de pe bicicletă și au bătut-o urît.

50 de ani. Tipografia archidiece-sană a avut Duminecă sârbătoare mare, împlinind atunci 50 ani dela înființarea ei prin episcopul de atunci, ear' mai în urmă metropolitul *Andrieu Șaguna*. Personalul tipografiei a sârbat în mod demn această zi jubilară în viața tipografiei, căreia îi dorim să ajungă în continuare dezvoltare și al doilea jubileu.

Nenorociri la manevre. În cursul manevrelor din jurul *Lipovei* s'a întâmplat săptămîna trecută o mare nenorocire. Un întreg regiment de husari făcea asalt în cel mai puternic galop, când un cal poticnind a căzut jos cu călăreț cu tot. Din cei cari urmau după el s'au împedecat de el și au căzut jos încă doi, împreună cu călăreții lor. Cum husarii înaintau în galop așa puternic, nu mai aveau nici timpul nici putința de a evita pe nenorociții căzuți, și astfel întreg restul regimentului a trecut peste ei strivindu-'i în copitele cailor. După trecerea regimentului, unul a fost ridicat mort deja, ear' ceilalți doi răniți și striviți de moarte.

Fabrica de conserve „Transilvania“ din *Deva* și-a început deja activitatea, pregătind în anul acesta — ca specialități deosebite — lictare și aspice de poame, compoturi de prune, mure, coarne, mazere sleită, ciuperci și papricaș de ciuperci, în cutii. Spedarea tuturor acestora se va începe în cursul săptămîinii viitoare.

Fluidul regenerator pentru cai al lui *Kwizda*. »Sport«, revistă de specialitate pentru curse, vînat și cai, se pronunță asupra fluidului regenerator al lui *Kwizda*, în chipul următor: »Cele la sfortări mari voește să conserve la caii sei vinele în curățenie, li-se recomandă fluidul regenerator al lui *Ioan Francisc Kwizda*, farmacist în *Korneuburg* lângă *Viena*. După fiecare întrebuițare, după ce am frecat bine cu paie vinele, frecăm picioarele calului dela genunche până sus la coapsă cu fluid regenerator, apoi îi aplicăm bandage ușoare; un mijloc acesta simplu și totuși de efect foarte folositor, pentru conservarea vinelor în stare bună și capabilă de suportarea strapațelor și pentru delăturarea formării zoilor. Fluidul regenerator pentru cai ces. și reg. priv. al lui *Kwizda* n'ar trebui deci să lipsească nici unui proprietar de cai.

DIN LUME.

Din China.

Afacerea chineză a intrat în stadiul liniștit. Cel puțin deocamdată luptele au încetat și agitația în China s'a domolit. Cu privire la proiectul rusesc pentru retragerea trupelor din *Peking*, puterile încă nu s'au pronunțat. Așteaptă informații dela ambasadorii din *Peking* asupra situației. Se știe hotărît, că Germania nu-și va retrage trupele, până nu va primi satisfacție pentru uciderea lui *Ketteler*. Aceeași atitudine o observă și Anglia. La ori-ce cas puterile vor lăsa în *Peking* o garnisoană puternică.

Depeșe mai nouă anunță, că împăratul *Kvang-Su* se află în *Hsuanhuafu* și a însărcinat pe prințul *Cing* să meargă la *Peking* și să înceapă tratativele de pace. Prințul *Cing* a fost însoțit până la *Peking* de cavaleria japoneză.

Știrile mai nouă vestesc următoarele:

Londra, 11 Sept. n.

Li-Hung-Ciang a prezentat puterilor scrisorile de acreditare, prin cari e însărcinat cu tratativele de pace. Scrisorile sînt date dela curtea imperială.

Bruxella, 11 Sept. n.

O depeșă din *Shanghai* anunță, că prințul *Cing* a inițiat în *Peking* tratative în direcția, ca curtea imperială să se poată rentoarce în capitală.

Sfîrșitul...

Lupta Burilor e pe sfîrșite. Burii copleșiți de puterea covârșitoare nu mai pot rezista. Ultimul refugiu al lor este *Nelspruit*. Aici s'au concentrat ultimele resturi ale luptătorilor și aici se va da ultima luptă.

Krüger va părăsi *Transvaalul*, cum s'a vestit în depeșele de ieri. Asemenea și *Roberts* se gată de plecare. Din *Londra* se anunță, că *Roberts* în curînd va pleca la Anglia, de oare-ce consideră de terminat războiul. El și-a împlinit misiunea: a cucerit cele două țări libere ale Burilor.

Urmașul lui va fi *Buller*, care e însărcinat cu *pacificarea* cuceritilor.

Despre luptele și întemplările mai nouă se vestesc următoarele:

Botha ocupase o poziție bună în jurul dela *Lydenburg*, dar' în cele din urmă

a fost silit să o părăsească. Tunurile Burilor au fost luate de Englezi.

O depeșă sosită din *Johannisburg* la *Londra* anunță, că *Krüger* s'a refugiat deja în portul portughez *Delagoa*. Știrea are lipsă de confirmare.

Din *Baadfontein* se anunță cu datul de 5 l. c.:

Între oastea engleză și Buri s'a instituit o legătură de heliograf. Pe aceasta cale Englezii au făcut cunoscută Burilor anectarea *Transvaalului* și 'i-au întreat, că pentru-ce nu capitulează? Răspunsul a fost:

— Trebuie să luptăm din ordinul lui *Botha*!

După aceasta au întreat Burii că prizonierii sînt transportați și pe mai departe în insula *Ceylon*? Din tabăra engleză s'a răspuns afirmativ, la ceea-ce răspunsul Burilor a fost:

— Atunci vom lupta până la extrem!

Mac Kinley.

În America contiuuă agitația în vederea alegerii de president. Partidul democratic a candidat pe *Mac Kinley*. El a primit candidatura și în scrisoarea, în care o face cunoscut aceasta, apără politica urmată de Statele-Unite, în insulele *Filippine* și în *China*.

R Î S.

Ungurul grăind românește.

Au bagye, vine și jută la minyese scórchem caru, che sturnat în poro.

(Auzi bade, vină și ajută-mi să descărcăm carul, că s'a răsturnat în părău).

Românul și unгурul.

Un român și un unгур se primblau pe țernul unui rîu. Aici dădură de-o cireadă de porci, cari se tăvăleau în o baltă mocirloasă, grohotind.

— Eată, zise unгурul cătră român ca să-l necăjească, eată un popor care încă vorbește pe românește.

— Adevărat, răspuse românul, acest popor vorbește limba română întocmai ca unгурii...

POSTA REDACȚIUNII.

I. N. în V.-de-jos. Noi de aici nu știm, ce se-ți spunem fără a ști cauza boalei, ceea-ce numai un doctor de acolo poate. Mergi deci la doctor.

I. S. în Abrud. Am trimis; credem că le vei fi primit.

Abonent nr. 3785. Vezi articolul de azi din partea economică: despre neștătorie.

A. B. în Sasca m. »Ist. lumii«, vol. II. îl poți procura dela redacția »Deșteptării« (*Cernăuți*, *Bucovina*).

Esamenul din Monor. E prea târziu! Cum vrei să publicăm raport la 15 Septembrie despre esamenul din Iunie?

»Neguțetorul român«. În nr. viitor.

Cisteiu ung. Lucrurile bisericești numai pe cale bisericească se pot isprăvi, prin protopop și la consistor; celelalte se vor publica.

Pentru redacție și editură responsabil: *Vasile C. Osvadă*. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: *Iosif Marschall*.

Cărți didactice.

Adamescu, Istoria limbii și literaturii rom.	cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatică germ. teor.-pract.	" 2.80
— Dictionar rom.-germ. broș. cor. 6.—, legat	" 7.60
— " germ.-rom. " 7.60, " "	" 9.40
Brânzeu N., Școalele din Blaj, studiu istor.	" 2.—
Butculescu N. M., Religie și știință, încercare critică	" —.75
Buțureanu H., Manual de arheologie biblică	" 4.—
Cipariu T., Gramatică limbii rom. P. II, sintetică	" 4.—
— Despre limba română	" —.80
Densușianu A., Istoria limbii și literaturii rom.	" 4.50
Dobrogean Gherea, Literatură și știință 2 vol. à	" 5.—
Lapadaș D., Esercitiile de stil în școala popor.	" —.30
Lauran, Creștinul gr.-catolic deprins în legea sa	" 2.40
Lazaric'u I., Istoria literaturii rom., în usul tiner. sud.	" 2.—
— Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn.	" 1.20
Mândrescu I. C., Elemente ungurești în limba română	" 8.—
Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere	" 1.60
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I.	" 6.—
— Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I.	" 2.—
Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățăm. școlii primare	" 1.50
Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriind	" 1.60
— Sistemul metric, manual pentru învățători	" —.60
Pipoș Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedagog.	" 1.60
— Istoria pedagogiei	" 4.—
— Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedagog.	" 8.—
— Psihologia pentru instit. pedagog. și școlile medii	" 2.—
Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text	" 5.—
Popescu I., Computul în școala pop., manual pentru învățători	" 2.40
— Pedagogia psihologică și etică	" 4.—
— Psihologia empirică sau știința despre suflet	" 4.—
Popovici-Conta C., Științe istorice și morale sau încercări asupra stării noastre sociale	" 2.75
Raicu T., Studii literare, Chestiuni liter-istorice, filos. și artistice	" 1.50
Rozek I., Crestomatia scurtă din poezi latini, cu note	" —.60
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare	" 1.80
Stefanelli I., Catechetica biser. drept cred. răsărit	" 8.—
— Catechese, manual pentru cateheți și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în București).	" 8.—
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu	" 8.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cubarta Palestinei	" 10.—
Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale	" 8.—
Opul întreg cu harta Palestinei preț redus	" 20.—
Viciu Al., Carte de cetire pentru cl. V. gimn.	" 2.40

Pentru școlile populare

avem cele în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez numai:

Antăia carte de lectură de I. Popescu, revéz. de Dr. Span, legat	cor. —.40
Carte de cetire II. prelucrate de Dr. Span legat	" —.60
— " III. " " " " "	" 1.20
Istoria biblică de Dr. P. Barbu, " "	" —.80
Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Pilția cu charta	" —.50
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustrațiuni	" —.40
Aritmetica de F. E. Lurtz:	
— Partea I. pentru anul I. și II.	" —.40
— " II. numerii dela 1—10.000	" —.70
— " III. Frațiunile com. și decimale	" 1.—
— " IV. Regula de trei, calcul procentelor etc.	" 1.80
Fizica de Făgărășan cu multe ilustrațiuni în text	" —.60
Datorințe și drepturi, constituțiunea civ. și bis. de Dr. G. Pop	" —.40
Economia câmpului și grădinaritul de G. Moian cu ilustr.	" —.50
Înimioare, adecă poesiei naționale din cei mai buni scriitori rom.	" —.60
Caiete de scris — după tarife separate.	

Mapele de părete

iertate de înaltul minister pentru școală.

Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză,	cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) tras pe pânză,	" 12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză	" 11.50
Europa după Kozen, trad. de I. Moldovan, tras pe pânză cor. 11.—	
Semigloburile, charta globului pământesc, tras pe pânză cor. 9.—	
Palestina și țările sfintei scripturi tras pe pânză cor. 6.—	
Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.	

Se află de vânzare în librăria W. Krafft, Sibiu.

Fluidul regenerător pentru cai
al lui Kwizda.

[31] 4—15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în *grajdurile Curții*, în *grajdurile mai mari militare și civile*, pentru *întărire*, pentru *potențarea forșelor înainte și după strapăse mari*, la *scrinilituri*, la *înșepenirca vinelor etc.*, dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg. furnisor de curte.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Cu preț redus.

Doi mari Metropoliți al Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de

Teodor Raica,

profesor de liceu.

Cuprinzând:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepoziției „de”

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarilor români.

Prețul numai 1 cor. 50 bani.

Se poate procura dela

Librăria W. Krafft.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA”

—|| întemeiată la anul 1868 ||—
în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de foc și exploziune

edificii de ori-ce fel, locuințe și clădiri economice, magazine de mărfuri, mașine agricole, mobile, vestimente și rufe, caré și vite de tot soiul produse de câmp și de recoltă etc. etc.;

asupra vieții omului:

în toate combinațiunile conform tabelor sale foarte variate, ca asigurări simple pe casul de moarte, asigurări mixte cu termin, asigurări de copii, de zestre, rente viagere, asigurări cu plățirea de două-ori a capitalului, și cu polițe libere de premii etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală (sistem german).

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvire imediată.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

1.400.000 coroane,

plasate în scrisuri fonciare și în siguranțe pupulare.

Active cu finea anului 1899: 2 milioane 185 mii coroane.

Stocul asigurărilor:

Valori asigurate contra incendiului:
64 milioane coroane.Capitale asigurate asupra vieții:
9 milioane coroane.

Dela întemelere Institutul a solvit:

2,825.645 cor. 62 bani pentru daune de foc și 2,498.042 cor. 10 bani capitale asigurate pe vieță,
total: 5,323.687 coroane 72 bani.

Oferte și ori-ce informațiuni se primesc prin Direcțiune în Sibiu, la agenturile principale în Arad, Brașov și Timișoara, la agențele generale din Cluj și Budapesta, precum și la reprezentanții speciali în toate comunele mai mari.

Prospecte și tipărituri gratuit și franco.

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

[48] 6—15

Handwritten signature: Karles Chvada

Un băiat

din familie bună se primește
numai decât ca **învătăcel** în
prăvălia (băcănia) dlui

Daniil Radivojevits,

comerțiant în Bozoviciu.

Băiatul va avea cost și cuartir gratis.

[49] 2-3

Cartea Stuparilor săteni

de
Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Revoluției rom. de agricultură din comitatul Sibielului

Prețul 70 bani plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin sădarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura săpăritului. Broșura este scrisă pe un frânt de învățător, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tat soiu.

Se vinde la

Librăria W. Krafft.

Convocare.

Subscrișii membri fondatori ai înființânduului institut de credit și economii „Greoviciana”, societate pe acții în Greovaț invită prin aceasta — în sensul §-lui 154 din legea comercială — pe domnii acționari la

adunarea generală constituantă

ce se va ține **Duminecă în 23 Septembrie a. c. st. n. la 9 ore a. m. în Greovaț.**

Obiectele:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Statorirea și asigurarea capitalului social.
3. Decisiune asupra înființării societății. [50] 1-1
4. Stabilirea statutelor.
5. Alegerea direcțiunii și inspecțiunii.
6. Decisiune asupra responsabilității fondatorilor în sensul §-lui 155 din legea comercială.
7. Alegerea bărbaților de încredere pentru autentificarea protocolului.
8. Eventuale propuneri.

Greovaț, la 1 Septembrie 1900.

Ioan Oprean m. p.,
preot gr.-or.

Vasiliu Pascu m. p.,
paroch gr.-cat.

Ioan Beldea m. p.,
preot gr.-or.

Valeriu Oprean m. p.,
preot capelan gr.-or.

Ioan Capeți m. p.,
docente.

Ioan Epure m. p.,
notar cercual.

Vuin Băcală m. p.,
jude com.

Balica George m. p.,
subjude com.

Ilie Doban m. p.

Costa Ilie m. p.,

Juica Jivan m. p.,
Pavel Băcală m. p.,
proprietari și jurați com.

Ioan Ciorman m. p.,

Sofron Vujan m. p.,
George Grema m. p.,

Păun Ghicia m. p.,

Mișu Păun m. p.,

Petru Blagoe m. p.,

Sofron Gacica m. p.,
proprietari.

Nicolae Pocrian m. p.,
vicenotar.

Nicolae Grindean m. p.,
esecutor cerc.

Adamovici Dumitru m. p.,

Ioan Cherdu m. p.,
comerțianți.

Magazin de fabrică
de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint,

JULIUS ERÖS

Strada Cisnădiei nr. 3. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.
(Edificiul „Transilvania“).

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea exact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloagelor mele. Toate comanda le efectueș imediat, pe lângă rambursă sau trimitere antioipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se eșecută bine și conștientios.

Nr. 1.

Orologiu de argint remon-
toir, pentru dame; 30 mm.
diametru, cu capac de argint,
cualitate bună fl. 6.75, cu cerc
de aur fl. 7.50, de oțel negru
oxidat fl. 6.50.

Nr. 2.

Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, cu
capac dublu, toc guiloșat ori gra-
vat, 3 capace de argint, 5 rubine,
sorte tari, I. fină „Uraniawerk“
15 rubine, fl. 12.50.

Nr. 3.

Orologiu cilindru-rem. de
argint, 48 mm. diametru, cu
placă de cifre în email albă ori
colorată cu toartă ovală, arătător
de secunde, construcție bună so-
lidă, fl. 6.75.

Nr. 4.

Orologiu cil.-rem. de argint,
48 mm. diametru, cu capac dublu,
în toc gravat frumos, sorte tari,
I. fabricat fin fl. 8.75.

Nr. 5.

Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, capac
dublu, 3 capace de argint, 15 ru-
bine, cu cerc de aur, fabricat fin,
din sorte mai tari fl. 11.50, cu
construcție cil.-rem. fl. 9.50.

Nr. 6.

Orologiu de dame, rem., de
aur de 14 carate, 30 mm. dia-
metru, capac dublu, I. calitate,
guiloșat ori gravat fl. 25.—, în
toc de argint fl. 11.50.

Nr. 7.

Orologiu cilindru-remt.
de argint nou, 48 mm. dia-
metru, luciu ori gravat, în formă
ovală, arătător de secunde, cu
placă de cifre albă, emailată,
I. calitate, fl. 4.50, cu capac
dublu fl. 5.80. Lanțuri de nik-
kel cu compas ori cheia 30, 40,
50, 60 cr.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco. Spedări cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

[44] 42-52

Marce postale din toate țările în plată.